

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Ewaluacja zewnętrzna

realizacji

Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020

Lokalnej Grupy Działania

„Partnerstwo w rozwoju”

OMIKRON

Realizacja:

OMIKRON Mariusz Wachowicz

1. Wstęp

Ewaluacja i zasady jej prowadzenia w LGD wynikają z wytycznych nr 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane cele, metody i narzędzia ewaluacyjne mieszczą się w zakresie wytyczonym przez Podręcznik Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju z marca 2017 roku. Niemniej potrzeba ewaluacji wynika również z samego procesu realizacji Strategii oraz konieczności ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiej jakości podejmowanych interwencji.

Zmiany społeczne i gospodarcze sprawiają, że konieczna jest analiza Strategii pod kątem jej aktualności, ale także sprawności i efektywności jej dotychczasowej realizacji oraz użyteczności podejmowanych działań i przyjmowanych rozwiązań. Rzetelne ocenienie Strategii na tym etapie wdrażania wymaga nie tylko przyjrzenia się uzyskanym efektom, ale także samemu procesowi, aby można było zidentyfikować elementy wymagające poprawy. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane w procesie aktualizacji Strategii oraz innych dokumentów Stowarzyszenia, ale również uwzględnione przez LGD w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Niniejszy raport jest zwieńczeniem ewaluacji prowadzonej w LGD od kwietnia do listopada 2022 roku. Jednak dane wykorzystane w raporcie pochodzą z różnych okresów od rozpoczęcia realizacji strategii w 2016 roku do 31 grudnia 2021.

Oprócz danych z monitoringu prowadzonego systematycznie przez organy LGD, w planach komunikacji określone są konkretne działania mające na celu pozyskiwanie informacji oraz dzielenie się nimi z interesariuszami i ze społecznością. Działania te, szczególnie polegające na ankietowaniu odpowiednich grup respondentów, prowadzone były przez LGD systematycznie, według harmonogramu zapisanego w planie komunikacji.

Większość procesu zbierania danych potrzebnych do ewaluacji spoczywa na pracownikach Lokalnej Grupy Działania. Bez nich, ich systematycznej pracy i zaangażowania nie udało się zgromadzić materiału do napisania niniejszego dokumentu. Podziękowania należą się nie tylko Pani Prezes, pracownikom, i członkom Zarządu ale także zaangażowanym w wywiady członkom Rady, uczestnikom spotkań grupowych, wnioskodawcom i beneficjentom. Nie można zapomnieć również o szeregowych członkach Stowarzyszenia, sympatykach oraz wszystkich respondentach, którzy rzetelnie wypełniali ankiety.

2. Streszczenie najważniejszych wyników badania

- Na terenie LGD „Partnerstwo w rozwoju” na koniec 2021 roku mieszkało w sumie 46 298 osób - o 2,5% mniej niż w 2015 roku. Depopulacja regionu jest nieco większa niż województwa zachodniopomorskiego (spadek na poziomie 2%).
- Średni odsetek osób w wieku produkcyjnym (jeden ze wskaźników ważnych dla rozwoju przedsiębiorczości) w % ludności dla obszaru LGD wynosi 60% i jest powyżej średniej dla województwa zachodniopomorskiego (59%). W badanym okresie odnotowano spadek omawianego wskaźnika na poziomie 7,8%.
- Obszar LGD starzeje się - co piąta osoba ma powyżej 65. roku życia. Wartość wskaźnika – relatywna liczba osób najstarszych - jest taka sama jak w województwie zachodniopomorskim. W badanym okresie liczba seniorów zwiększyła się o ponad 40%.
- W latach 2015-2020 spada liczba osób objętych środowiskową pomocą społeczną - średnio o ponad 37%. Przeciętnie w gminach LGD „Partnerstwo w rozwoju” w 2021 było takich osób 542 na 10 tysięcy mieszkańców (w roku 2015 było ich 866).
- Na terenie LGD „Partnerstwo w rozwoju” szybko przybywa fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Średnio, w badanym okresie zaobserwowano ponad 37% wzrost badanego wskaźnika - z poziomu 38 do 52 organizacji na 10 tysięcy mieszkańców.
- Na obszarze funkcjonowania LGD w latach 2015-2021 liczba osób bezrobotnych spada o 30%. Relatywny spadek liczby bezrobotnych jest niższy niż w województwie zachodniopomorskim (-45%). Średnio, w 2021 roku osób bez pracy było 362.
- 44% respondentów nie zgadza się ze stwierdzeniem, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogą oni realizować swoje podstawowe potrzeby. Przeciwnie stanowisko w tej kwestii zajęła co czwarta ankietowana osoba.
- Najwyższe oceny wśród mieszkańców spośród różnych obszarów aktywności gmin otrzymała infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna a także promocja dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki. Najwięcej negatywnych ocen uzyskała możliwość zatrudnienia poza rolnictwem oraz zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów.
- Większość ankietowanych (55%), począwszy od 2016 roku, osobiście korzystała z infrastruktury i obiektów finansowanych ze środków unijnych, z czego 17% deklaruje, że korzystała z nich często.
- Gdyby mieszkańcy LGD „Partnerstwo w rozwoju” sami mogli decydować o dystrybucji środków finansowych to przeznaczyliby je przede wszystkim na infrastrukturę drogową. W dalszej kolejności skupiliby się na zwiększeniu liczby miejsc pracy poza rolnictwem oraz na promocji obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki.
- Biuro i pracownicy LGD zostali ocenieni bardzo wysoko. Najbardziej doceniono fakt, że łatwo jest umówić się na spotkanie z pracownikami biura. Według badanych

odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura, godziny jego pracy są dogodne dla klientów, a strona internetowa zawiera aktualne informacje.

- Zdaniem odpowiadających, realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych - najbardziej tych, związanych z potrzebą zachowania dziedzictwa lokalnego. Badani zgadzają się, że nabory wniosków przyczyniły się do rozwoju infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, a także tej społecznej i kulturalnej, do poprawy sytuacji działalności gospodarczej oraz promocji obszaru objętego LSR.

1.	Wstęp	2
2.	Streszczenie najważniejszych wyników badania.....	3
3.	Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.....	6
3.1.	Cel główny i cele szczegółowe badania.....	6
3.2.	Zakres przedmiotowy badania	6
3.3.	Kryteria ewaluacyjne	6
3.4.	Pytania badawcze.....	7
4.	Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.....	9
5.	Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.....	14
5.1.	Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju	14
5.2.	Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju	21
5.3.	Funkcjonowanie LGD.....	30
5.4.	Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju	45
6.	Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze	49
7.	Podsumowanie, wnioski i rekomendacje.....	54
8.	Spis tabel i wykresów	57
9.	Aneksy tworzone w toku realizacji badania	60
9.1.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:.....	60
9.2.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:	60
9.3.	Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD.....	61
9.4.	Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD.....	67
9.5.	Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego	76

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Celem głównym badania jest przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania oraz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Cele szczegółowe:

- Wypełnienie obowiązku przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej (zgodnie z Wytycznymi 10/1/2022 MRiRW).
- Uzyskanie użytecznych informacji na temat wdrożenia LSR.
- Opracowanie rekomendacji oraz planu ich wdrożenia.
- Wykorzystanie wyników badań społecznych we wstępnej konceptualizacji kolejnej LSR

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Realizacja LSR: stopień realizacji celów i wskaźników, stopień realizacji wybranych operacji, wykorzystania budżetu, jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur, oddziaływanie realizacji LSR na rozwój lokalny, bariery realizacji LSR, jakość procesu partycypacji, operacji i procedur.

Działalność biura: efektywność pracy biura i organów LGD, ocena przebiegu konkursów, ocena sposobu przepływu informacji, efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, innowacyjność, proces rozwoju pracowników, efektywność animacji i doradztwa, ochrona danych osobowych, jakość procesu archiwizacji i monitoringu.

Funkcjonowanie partnerstwa: jakość podejmowanych uchwał, skuteczność nadzoru nad biurem LGD, jakość reakcji na zmieniające się warunki, umiejętność współpracy i atmosfera pracy, skuteczność działań strategicznych, jakość współpracy regionalnej i ponadregionalnej, jakość relacji z otoczeniem i promocji.

3.3. Kryteria ewaluacyjne

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniach to: **skuteczności** bezpośrednio pozwalająca ocenić, na ile efektywne są działania w zakresie osiągnięcia celów określonych w dokumentach programowych oraz jak skuteczna jest działalność biura LGD. Z kryterium skuteczności powiązane jest również kryterium **użyteczności**, które rozumiane jest, jako kryterium pozwalające ocenić stopień zaspokojenia istotnych potrzeb grup docelowych lub przyczynienia się do rozwiązania problemów, niezależnie od tego, czy były one zasygnalizowane przez cele interwencji. Zastosowane będzie także kryterium **trwałości**.

Trwałość – w przypadku tego badania – pozwoli ocenić, w jakim stopniu pozytywne efekty zrealizowanych interwencji (na poziomie celów) mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tych projektów na proces rozwoju społeczności lokalnej w dłuższym okresie.

3.4. Pytania badawcze

Zgodnie z wytycznymi nr 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały odpowiedzi na poniższe pytania badawcze zgrupowane w kategorii analityczne:

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

- Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

Ocena wpływu na kapitał społeczny

- Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

Przedsiębiorczość

- W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

Grupy defaworyzowane

- Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Innowacyjność

- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

Projekty współpracy

- Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

Ocena funkcjonowania LGD

- Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

Ocena procesu wdrażania

- Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
- Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

Wartość dodana podejścia LEADER

- Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Dodatkowe pytania badawcze:

- Jak układała się współpraca z Samorządem Województwa?
- Jaka jest jakość i znaczenie funkcjonowania wojewódzkiej sieci LGD?

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

Przeprowadzenie badania wymagało zebrania informacji pochodzących z szeregu rozproszonych źródeł, dokonania ich analizy, a następnie wypracowania rekomendacji na poziomie eksperckim. Implikuje to konieczność zastosowania w badaniu szerokiego instrumentarium metod i technik badawczych, dzięki którym możliwe było zgromadzenie kompletnego i wiarygodnego materiału badawczego dotyczącego efektów realizacji LSR. W związku z powyższym, zaplanowano realizację badania z wykorzystaniem koncepcji **triangulacji** metodologicznej.

Triangulacja to zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, dzięki któremu możliwe jest zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie. Triangulacja została zastosowana odnośnie do:

- źródeł danych: przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane różnego typu, jak i dane pochodzące ze wcześniejszych badań; zostały one uzupełnione danymi pierwotnymi;
- metod badawczych: łączenie różnych metod badawczych w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej ograniczeniu ich słabości;
- perspektyw badawczych: ewaluacja została przeprowadzona przez pracowników biura LGD oraz przez zewnętrznych doświadczonych badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanych zagadnień.

Poza tym zastosowany został partycypacyjny model badania, którego ideą jest jak najszersze zaangażowanie społeczności, zarówno na etapie przygotowania badania, jego realizacji, jak i wnioskowania i rekomendacji.

W odniesieniu do zakresu przedmiotowego i podmiotowego badania niezbędne było zastosowanie holistycznego podejścia do metod i technik badawczych. W każdym z zamierzeń badawczych: realizacji strategii, działaniu LGD oraz funkcjonowaniu biura zastosowane zostały cztery metody lub techniki badawcze:

Badanie źródeł zastanych (desk research)

To metoda zbierania, analizy i interpretacji danych wytworzonych niezależnie od działań badawczych prowadzonych w czasie ewaluacji. Często nazywa się ją analizą danych wtórnych. Dane te można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne. Pierwsze z nich znaleźć można w dokumentacji własnej instytucji. Nie zawsze odpowiadają bezpośrednio na pytania badawcze ale w znaczącym zakresie pozwalają na poznanie kontekstu funkcjonowania LGD.

Z kolei dane zewnętrzne, dane wtórne to efekty działalności innych instytucji w dziedzinie pozyskiwania informacji. Dzięki rozwojowi Internetu dostęp do tych zasobów jest obecnie niezwykle łatwy i trudności należy szukać nie w ilości danych, ale ich segregacji. Potrzebne informacje można pozyskiwać od instytucji państwowych powołanych do zbierania informacji. Serwis internetowy GUS zawiera nieprzebrane ilości danych o funkcjonowaniu gospodarki, instytucji, firm i organizacji. **Bank Danych Lokalnych**, który jest największym w Polsce uporządkowanym zbiorem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej, demograficznej, społecznej oraz stanie środowiska, opisującym województwa, powiaty oraz gminy jako podmioty systemu organizacji społecznej i administracyjnej państwa, a także regiony i podregiony stanowiące elementy nomenklatury jednostek terytorialnych. Jednakże w wielu przypadkach dane ze źródeł zastanych są niewystarczające, zbyt powierzchowne, zbyt ogólne lub nieaktualne, by na nich poprzestać, dlatego zwykle potrzebne są działania dla pozyskania danych pierwotnych.

Źródła danych zastanych wykorzystywanych w ewaluacji LGD

- dane statystyczne
- dane urzędowe
- dane gromadzone na portalach społecznościowych
- dane zastane w Lokalnej Grupie Działania
- dane ankiet doradztwa i ankiet oceny szkolenia
- dane realizacji planu komunikacji
- dane z ankiet zadowolenia mieszkańców, rozpoznawalności LGD i funkcjonowania LGD systematycznie gromadzone przez biuro LGD

Ankiety metodą CAWI

Najpopularniejszą metodą pozyskiwania danych pierwotnych są badania kwestionariuszowe. Polegają one na zadawaniu pytań pojedynczym osobom, ale w perspektywie zainteresowań znajdują się zagregowane dane ogólne dla wszystkich badanych. Pierwszym etapem tego typu badań jest sformułowanie pytań. Proces ten polega na postawieniu pytań ogólnych, zazwyczaj na etapie konceptualizacji badań. Z nich z kolei wyprowadzamy pytania szczegółowe. Odbywa się to poprzez identyfikację wskaźników, które będą nas informować o występowaniu i nasileniu zjawiska. W przypadku ewaluacji zewnętrznej prowadzonej zgodnie z wytycznymi MRiRW nr 10/1/2022 zakres pytań został wstępnie określony w załącznikach do podręcznika ewaluacji. Niemniej z uwagi na pewne niedociągnięcia dokumentu część pytań została poprawiona i zmodyfikowana. Ponadto jak wskazano we wstępie Podręcznika ma on charakter pomocniczy nie obowiązkowy w stosunku do Wytycznych MRiRW.

Badania ankietowe były prowadzone techniką CAWI (Computer Assisted Web Interview). To badanie ankietowe przeprowadzane w Internecie. Opracowane narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) wprowadzane jest do komputera w formie umożliwiającej wypełnienie ankiety na stronie internetowej użytkownika. Badania tego typu są stosunkowo

tanie, nie wymagają również zaangażowania wielu realizatorów. Współczesne narzędzia umożliwiają tworzenie skomplikowanych i atrakcyjnych ankiet. Można dopasować je w wymiarze graficznym i estetycznym. Dobór próby jest możliwy dwiema metodami. Ankietę można wysłać pod określone adresy mailowe, co w pewnym stopniu jest odpowiednikiem ankiety pocztowej wraz z jej zaletami i wadami. Innym sposobem jest zamieszczenie jej na stronie internetowej lub jako „wyskakujące okienko”. Metoda ta uniemożliwia kontrolę nad doborem próby, który jest faktycznie doborem przypadkowym, dodatkowo obciążonym błędem struktury społecznej i demograficznej użytkowników Internetu.

W badaniach ewaluacyjnych zastosowano obydwie techniki w zależności od badanych grup.

- Grupa nr 1: wnioskodawcy i beneficjenci.

Z tego względu, że dostępne są dane kontaktowe do tych osób możliwe było wykorzystanie aplikacji wysyłającej unikalne linki do ankiety internetowej na zdefiniowane wcześniej adresy mailowe. W tym przypadku nie obliczano minimalnej liczebności próby gdyż traktowano to badanie jako masowe, z założeniem przebadania całej populacji.

łącznie przebadano 26 osób.

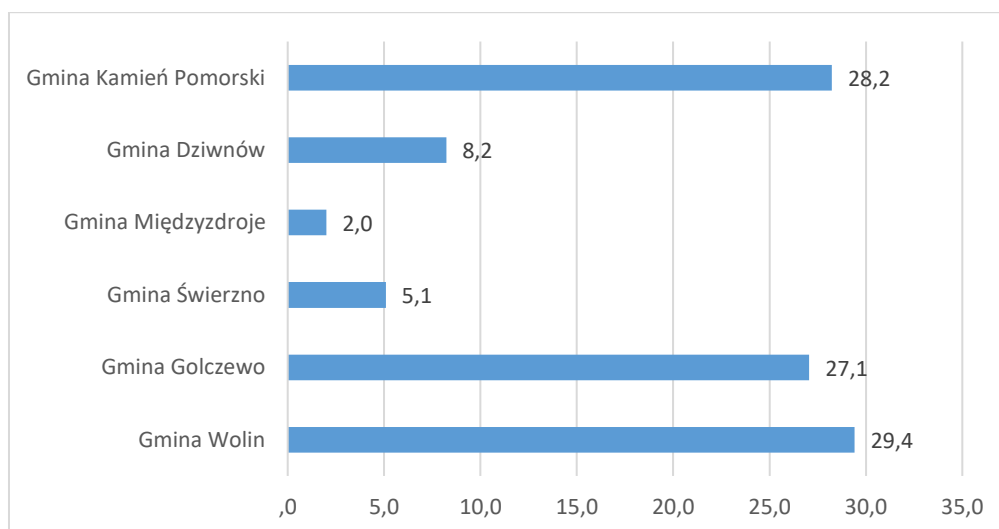
- Grupa nr 2: mieszkańcy obszaru LSR.

Pozyskanie opinii reprezentatywnej grupy mieszkańców nie jest możliwe w ramach zasobów, którymi dysponuje Zleceniodawca, dlatego opracowano procedurę zbliżoną do takiej, która pozwoli na identyfikację podglądów i opinii mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład Partnerstwa.

Linki do ankiet zostały rozesłane (przy wsparciu pracowników Biura LGD) do gmin partnerskich z prośbą o wstawienie linku na stronę internetową gminy. Dzięki temu zabiegowi pozyskane zostały dane z poszczególnych gmin odpowiadających obszarowi LSR.

łącznie przeprowadzono 636 ankiet. Z uwagi na charakter badań CAWI dokonano weryfikacji braków danych i do dalszej analizy przeznaczono 373 ankiety.

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin

Źródło: badania własne

Wywiady pogłębione (IDI i TDI)

To technika badań jakościowych, w której badacz prowadzi rozmowę z respondentem. Nie jest to jednak zwykła rozmowa, ale opiera się ona na przygotowanym wcześniej scenariuszu. Dokument ten nie musi zawierać konkretnych pytań, lecz wytyczne, jakie tematy rozmowy należy podjąć. Wywiad ma strukturę swobodną, mniejsze znaczenie ma kolejność zadawanych pytań a większe uzyskanie określonych informacji. Tematy są eksplorowane bardzo dogłębnie, prowadzący wywiad dopytuje i stara się zrozumieć, nie tylko fakty, ale motywy zachowania badanego. Zasadniczą rolę w badaniu odgrywają umiejętności i doświadczenie osoby prowadzącej wywiad. Ponieważ wywiady pogłębione są rozmową sam na sam z respondentem, prowadzący musi zdobyć jego zaufanie, by uzyskać czasami bardzo osobiste informacje. Wywiady indywidualne stosuje się gdy zachodzi potrzeba eksploracji pola zainteresowań, przygotowania do konstruowania narzędzi jakościowych lub do interpretacji trudnych do wyjaśnienia wyników badań ilościowych. Wywiady prowadzone były metodą TDI (telefoniczny wywiad pogłębiony) przede wszystkim ze względu na oczekiwania respondentów oraz krótki czas na realizację tego zadania.

Wywiady prowadzono z następującymi osobami:

- 2 wywiady z członkami Rady
- 3 wywiady z wnioskodawcami realizującymi projekty
- 3 wywiady z wnioskodawcami, których projekty nie są realizowane
- Wywiad z kierownikiem Biura
- Wywiady z przedstawicielami gmin (po 1 z gminy)

Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI fokus)

Tym różni się od wywiadu indywidualnego, że prowadzący badanie, nazywany moderatorem, przepytuje jednocześnie grupę kilku osób. Zazwyczaj grupy fokusowe mają liczebność od 8 do 12 osób, lecz w specyficznych przypadkach może być ich mniej lub więcej. Ważną cechą grupy jest jej homogeniczność - powinno się unikać zróżnicowania grup ze względu na płeć, wiek, status społeczny czy różnice intelektualne. Wynika to z zasadniczego celu prowadzenia badań tą metodą, czyli wewnętrznej dyskusji grupowej i interakcji w grupie. Dzięki tej metodzie można w tym samym czasie zdobyć informacje od kilku osób, pogłębiając ją dodatkowo o spostrzeżenia dotyczące dyskusji pomiędzy uczestnikami.

Wywiady tą metodą charakteryzują się większym skomplikowaniem organizacyjnym. Wymagane jest zebranie odpowiedniej grupy osób w jednym miejscu o jednym czasie. Często na spotkanie zaprasza się więcej osób i prowadzi się selekcję tych, którzy lepiej pasują do profilu grupy i dają większą rękomię udzielania informacji i wymiany zdań. Wywiady grupowe, z uwagi na dyskusję wielu osób, muszą być rejestrowane co umożliwi późniejsze zidentyfikowanie, jak kształtowała się rozmowa, która osoba wypowiadała dane poglądy i jak te poglądy zmieniały się w trakcie dyskusji. Zogniskowane wywiady grupowe realizuje się w specjalnych pomieszczeniach zwanych fokusowniami, które są wyposażone w weneckie lustra umożliwiające zleceniodawcy obserwację wywiadu. W miejscowościach, gdzie nie ma fokusowni stosuje się technikę wywiadów naturalnych.

Wywiad prowadzono w grupie pracowników biura LGD, członków Zarządu, członków Rady wnioskodawców oraz członków Partnerstwa.

Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) prowadzony w ramach ewaluacji pozwala pozyskać informacje w skumulowany sposób. Dodatkowo wartość pozyskanych informacji wzmocniona jest poprzez odpowiednie wykorzystanie procesów grupowych.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju

Na liczbę ludności regionu składa się suma liczby urodzin i zgonów, a także ruchów ludności z i do danego regionu. W latach 2015-2021 w każdej z gmin objętej zakresem funkcjonowania LGD "Partnerstwo w rozwoju" zaobserwowano spadek tego wskaźnika (średnio na poziomie -2,5%). W porównaniu do danych dla województwa zachodniopomorskiego (spadek ok. 2%) tempo depopulacji obszaru LGD jest szybsze. Największą wartość, równą -3,2%, zarejestrowano w gminie Międzyzdroje, natomiast najmniejszą, -2,1%, w gminie Wolin. Średnia liczba mieszkańców na badanym obszarze w 2021 roku wyniosła 7716 (w sumie 46 298 osób), a najludniejszym regionem okazała się gmina Kamień Pomorski (14047 mieszkańców).

Tabela 1. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	171048 2	170817 4	170553 3	170103 0	169619 3	168804 7	167692 0
Golczewo	5967	5925	5906	5906	5871	5844	5824
Świerzno	4310	4291	4270	4226	4227	4213	4194
Wolin	12281	12248	12220	12216	12115	12081	12020
Dziwnów	4004	4003	4003	3982	3957	3939	3882
Międzyzdroje	6543	6530	6528	6504	6452	6398	6331
Kamień Pomorski	14389	14299	14354	14393	14377	14217	14047
Średnia dla gmin LGD	7916	7883	7880	7871	7833	7782	7716

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Migracja ludności to zarówno ruchy wewnętrzne (polegające na przemieszczaniu się ludności w wyniku zmiany miejsca zamieszkania lub przeniesienia się z terenów miejskich do wiejskich lub odwrotnie) oraz zewnętrzne (wyjazdy z kraju stałego zamieszkania lub przyjazdy do kraju w celu zamieszkania na stałe lub na pobyt czasowy). Na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" średnia, wyliczona na podstawie danych pochodzących z gmin badanego obszaru, jest wyrównana - w połowie gmin w 2021 roku wartość badanego wskaźnika była dodatnia, a w połowie ujemna. Największą dodatnią wartość salda migracji odnotowano w gminie Wolin (32), natomiast największą ujemną - w gminie Kamień Pomorski (-33).

Tabela 2. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zewnętrznym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	0	-1004	-999	-1003	-737	-601	-757
Golczewo	0	-32	-31	29	-37	8	13
Świerzno	0	-16	3	-35	-13	-1	-5
Wolin	0	-1	-21	-29	-29	16	32
Dziwnów	0	-6	-3	-16	-26	-2	-16
Międzyzdroje	0	-2	-3	-5	-7	-16	10
Kamień Pomorski	0	-22	10	24	-4	-61	-33
Średnia dla gmin LGD	0	-13	-8	-5	-19	-9	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Poniższe zestawienie przedstawia relację między liczbą ludności w wieku produkcyjnym, a łączną liczbą ludności. Średni udział ludności w wieku produkcyjnym wobec wszystkich mieszkańców dla LGD "Partnerstwo w rozwoju" wynosi 60% i jest tym samym większy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (59%). W ciągu 6 lat w gminach LGD odnotowano średni spadek badanego wskaźnika na poziomie -7,8%; regiony, w których udział ludności w wieku produkcyjnym spadł najbardziej to gmina Międzyzdroje (-9,8%), Kamień Pomorski (-8,8%) oraz Dziwnów (-8,2%)

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	63	62	62	61	60	60	59
Golczewo	66	65	64	63	62	61	61
Świerzno	66	65	65	64	64	63	62
Wolin	64	63	62	61	60	59	59
Dziwnów	66	65	64	63	62	61	60
Międzyzdroje	64	63	62	60	59	58	58
Kamień Pomorski	63	62	61	60	59	58	58
Średnia dla gmin LGD	65	64	63	62	61	60	60

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby dzieci i osób w wieku 65 i więcej lat do liczby osób znajdujących się w przedziale wiekowym 15-64) na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" szybko rośnie - co piąta osoba ma ponad 65 lat; to taki sam odsetek jak dla województwa zachodniopomorskiego. W ciągu 6 lat liczba osób z taką metryką zwiększyła się

na badanym obszarze o ponad 40%. Najszybciej seniorów przybywa w gminach Wolin (44,5%) i Świerzno (44,2%), a najwolniej – w gminie Golczewo (36,5%).

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	15	16	17	18	19	19	20
Golczewo	14	15	15	16	17	18	19
Świerzno	11	12	12	13	14	15	16
Wolin	14	15	16	17	18	19	20
Dziwnów	16	17	17	18	19	21	22
Międzyzdroje	17	18	19	20	21	23	24
Kamień Pomorski	16	18	19	20	21	21	22
Średnia dla gmin LGD	15	15	16	17	18	19	20

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Sytuacja wydatków budżetów gmin na jednego mieszkańca na terenie oddziaływania LGD "Partnerstwo w rozwoju" jest bardzo zróżnicowana; średnia wartość badanego wskaźnika wyniosła w 2020 roku 2051 zł - o 9% więcej niż w roku 2015. Jednakże, aby mieć pełny obraz omawianej sytuacji, warto przyjrzeć się danym w poszczególnych gminach LGD; z wyjątkiem jednego regionu, mianowicie gminy Dziwnów, w której odnotowano blisko 40% spadek badanego wskaźnika, we wszystkich pozostałych wzrósł on przynajmniej o 22%. Najbardziej jest to zauważalne w gminie Golczewo, w której wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca wzrosły o ponad 90%, a w gminie Międzyzdroje - więcej niż o połowę. Ta ostatnia to jednocześnie region, w którym wartość badanego wskaźnika była największa - 3034 zł.

Tabela 5. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotych)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	1097	1145	1283	1485	1534	1606	b.d.
Golczewo	956	1152	1336	1401	1226	1825	b.d.
Świerzno	1294	1334	1161	1367	1424	1581	b.d.
Wolin	1105	1170	1234	1264	1389	1540	b.d.
Dziwnów	4992	2484	2820	3164	2469	3004	b.d.
Międzyzdroje	1917	2078	2153	2605	1929	3034	b.d.
Kamień Pomorski	934	917	980	1151	1126	1321	b.d.
Średnia dla gmin LGD	1867	1522	1614	1825	1594	2051	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób objętych środowiskową pomocą społeczną na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" spada w latach 2015-2020 - średnio o ponad 37%. Najbardziej, prawie o połowę, zmniejszyła się liczba beneficjentów tego rodzaju pomocy w gminie Golczewo. Średnio w 2020 roku na badanym obszarze ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 542 na 10 tysięcy mieszkańców; to więcej niż w województwie zachodniopomorskim (427 osób na 10 tysięcy mieszkańców). 433 to najmniejsza liczba w poniższym zestawieniu – tyle osób skorzystało z pomocy społecznej w gminie Dziwnów, natomiast największą wartość, 845 zarejestrowano w gminie Świerzno.

Tabela 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	766	693	603	543	478	427	b.d.
Golczewo	854	785	691	632	408	441	b.d.
Świerzno	1305	1166	1062	1079	941	845	b.d.
Wolin	762	717	617	570	554	525	b.d.
Dziwnów	700	672	668	583	527	433	b.d.
Międzyzdroje	801	711	555	586	504	476	b.d.
Kamień Pomorski	774	769	677	640	594	534	b.d.
Średnia dla gmin LGD	866	803	712	682	588	542	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w LGD "Partnerstwo w rozwoju" na przestrzeni lat 2015-2021 rośnie. W 2021 roku było ich średnio 1318 - to 11,8% wzrost w porównaniu z rokiem 2015, w którym takich podmiotów odnotowano 1178. Największy wzrost omawianego wskaźnika, ponad 26%, zaobserwowano w gminach Dziwnów oraz Świerzno; ta ostatnia jest jednocześnie gminą z najmniejszą liczbą podmiotów zarejestrowanych na badanym obszarze w roku 2021, równą 417.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	220615	221168	223130	223953	228215	234131	239953
Golczewo	588	568	564	574	605	627	643
Świerzno	330	334	347	363	374	390	417
Wolin	1455	1458	1483	1508	1585	1644	1683
Dziwnów	932	951	959	994	1050	1151	1176
Międzyzdroje	1763	1771	1763	1788	1803	1823	1837
Kamień Pomorski	2002	2002	2014	2040	2083	2143	2150
Średnia dla gmin LGD	1178	1181	1188	1211	1250	1296	1318

W latach 2015-2021 na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" rejestruje się w systemie REGON coraz więcej podmiotów gospodarczych. Średnio, w 2021 roku na 10 tysięcy mieszkańców zarejestrowano ich 1827. W porównaniu z 2015 rokiem, kiedy wartość badanego wskaźnika wynosiła 760, w 2021 nastąpił jej 17,2% wzrost. To zauważalnie więcej niż w województwie zachodniopomorskim (10,9%). W poniższym zestawieniu dwa regiony cechujące się największym, ok. 30%, wzrostem liczby podmiotów to gminy Dziwnów i Świerzno. Ta ostatnia jest jednocześnie gminą, w której w 2021 roku zarejestrowano najmniej osób fizycznych, prawnych oraz prowadzących działalność rolniczą (994 na 10 tysięcy ludności).

Tabela 8. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	1290	1295	1308	1317	1345	1387	1431
Golczewo	985	959	955	972	1030	1073	1104
Świerzno	766	778	813	859	885	926	994
Wolin	1185	1190	1214	1234	1308	1361	1400
Dziwnów	2328	2376	2396	2496	2654	2922	3029
Międzyzdroje	2694	2712	2701	2749	2794	2849	2902
Kamień Pomorski	1391	1400	1403	1417	1449	1507	1531
Średnia dla gmin LGD	1558	1569	1580	1621	1687	1773	1827

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2021 roku średnia liczba nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tysięcy ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 186 – to 11% spadek w porównaniu z rokiem 2015, kiedy takich podmiotów było 209. Na terenie funkcjonowania LGD obserwuje się większy spadek omawianego wskaźnika niż w województwie zachodniopomorskim, w którym to nie osiąga on -1%. Największy spadek ze wszystkich gmin na obszarze oddziaływania LGD "Partnerstwo w rozwoju" zarejestrowano w gminie Świerzno (-26%), natomiast najmniejszy - w gminie Kamień Pomorski (-4%). W najlepiej rozwiniętych, pod względem liczby nowo zarejestrowanych podmiotów, regionach – gminie Międzyzdroje oraz Dziwnów, takich podmiotów było odpowiednio 275 i 239, natomiast w reszcie gmin liczba ta nie przekracza 170.

Tabela 9. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
-------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

województwo zachodniopomorskie	174	167	177	187	188	157	173
Golczewo	153	91	132	134	184	145	132
Świerzno	177	165	166	155	145	124	131
Wolin	199	199	182	183	220	212	170
Dziwnów	259	316	317	312	343	559	239
Międzyzdroje	290	336	284	361	312	238	275
Kamień Pomorski	177	171	188	185	181	185	170
Średnia dla gmin LGD	209	213	212	222	231	244	186

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2015-2021 na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" szybko przybywa fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Średnio, w badanym okresie zaobserwowano ponad 37% wzrost badanego wskaźnika - z poziomu 38 do 52 organizacji na 10 tysięcy mieszkańców. To więcej niż w województwie zachodniopomorskim (22,2%). Najbardziej imponujący wzrost na badanym obszarze odnotowano w gminie Golczewo – 70%, podobnie w gminie Dziwnów; ta ostatnia to region, który może jednocześnie pochwalić się największą liczbą wspomnianych organizacji - 93 na 10 tysięcy mieszkańców.

Tabela 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	36	38	41	39	41	42	44
Golczewo	27	29	32	36	41	44	46
Świerzno	21	21	30	31	31	31	31
Wolin	40	40	43	41	43	43	45
Dziwnów	55	65	77	75	86	86	93
Międzyzdroje	46	47	49	43	48	48	51
Kamień Pomorski	38	42	42	40	42	42	46
Średnia dla gmin LGD	38	41	46	44	49	49	52

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Średnia liczba bibliotek publicznych na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" utrzymuje się od 6 lat na takim samym poziomie (3), natomiast w całym województwie zachodniopomorskim obserwuje się w tym zakresie tendencję spadkową. Największą liczbą tych instytucji (5) dysponuje gmina Wolin; to jednak region, w którym wartość omawianego wskaźnika w ostatnich latach spadła. Warto zwrócić uwagę na gminę Dziwnów, w której jako jedynej na obszarze LGD, bibliotek przybyło. Jeśli chodzi o liczbę czytelników, to najwięcej jest ich w gminie Międzyzdroje (294 na 1000 osób).

Tabela 11. Biblioteki publiczne i filie

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	368	361	361	363	362	357	349
Golczewo	2	2	2	2	2	2	2
Świerzno	4	4	4	4	4	4	4
Wolin	6	6	6	6	6	5	5
Dziwnów	2	2	2	3	3	3	3
Międzyzdroje	1	1	1	1	1	1	1
Kamień Pomorski	3	3	3	3	3	3	3
Średnia dla gmin LGD	3	3	3	3	3	3	3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób bezrobotnych na terenie LGD "Partnerstwo w rozwoju" w latach 2015-2021 spada, średnio o 30%. Największy spadek badanego wskaźnika obserwuje się w tym okresie w gminie Międzyzdroje; osób bez pracy jest tu średnio 181 - o 47% mniej w porównaniu z rokiem 2015. Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w gminie Golczewo (niecałe -4%). W województwie zachodniopomorskim poziom omawianego wskaźnika wynosi ponad -45%.

Tabela 12. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

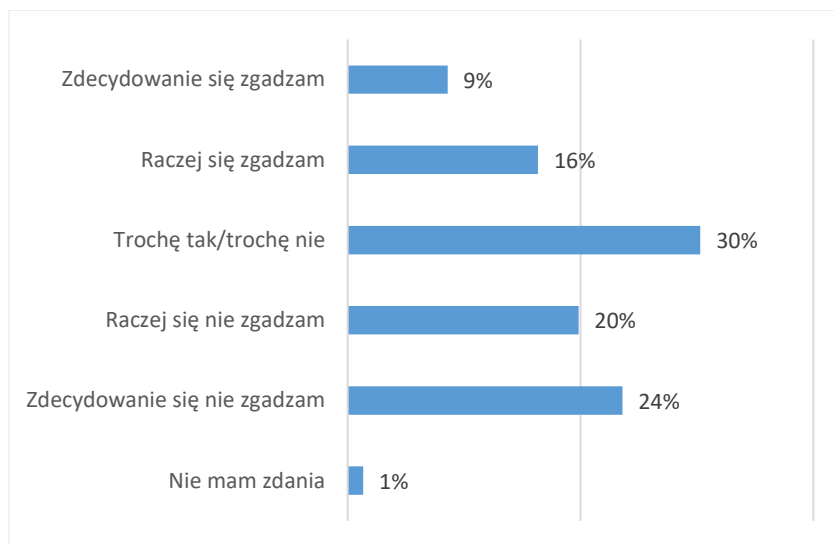
Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
województwo zachodniopomorskie	79393	65842	52599	46002	41771	52018	43446
Golczewo	311	331	262	270	245	295	299
Świerzno	395	376	357	292	274	316	289
Wolin	920	880	730	685	609	659	585
Dziwnów	230	244	221	201	202	217	174
Międzyzdroje	343	336	266	229	201	224	181
Kamień Pomorski	905	843	737	639	637	738	645
Średnia dla gmin LGD	517	502	429	386	361	408	362

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

5.2. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju

Większa część mieszkańców obszaru LSR (44%) nie zgadza się ze stwierdzeniem, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogą oni realizować swoje podstawowe potrzeby. Przeciwnie stanowisko w tej kwestii zajęła co czwarta ankietowana osoba. 30% respondentów uważa, że ich gmina trochę jest, a trochę nie jest dobrym miejscem do życia.

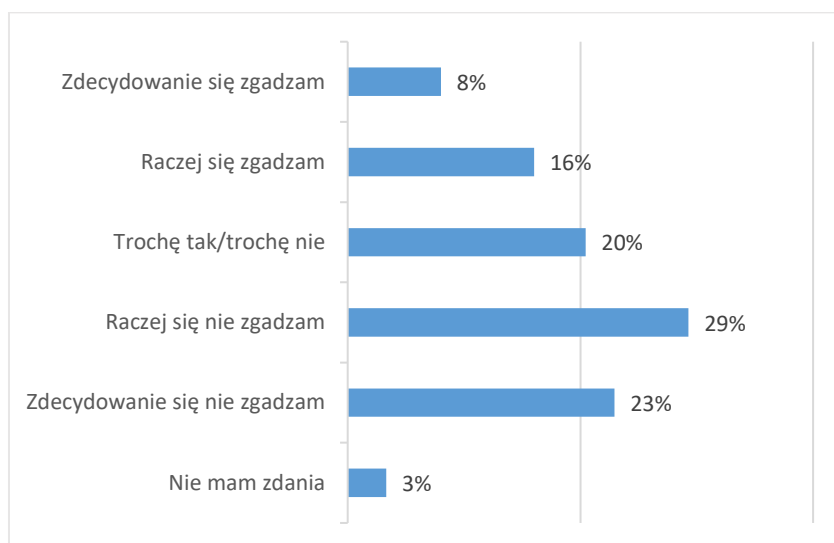
Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Źródło: badania własne

Prawie co czwarta osoba jest zdania, że w ostatnich latach warunki do życia w jej gminie poprawiły się, a co piąta uważa, że trochę się poprawiły, a trochę nie. Przeciwnie stanowisko zajęła w tej sprawie ponad połowa respondentów.

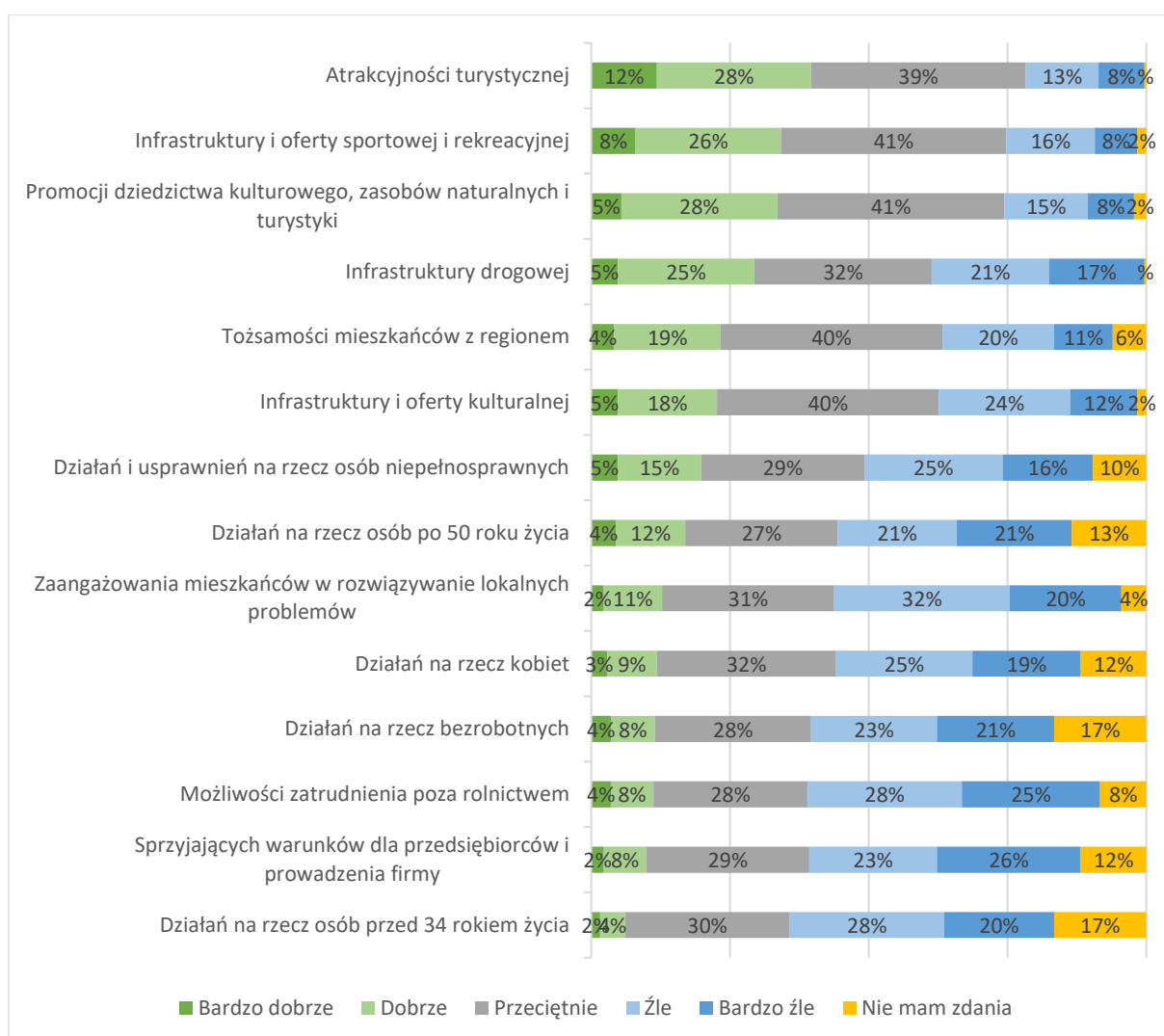
Wykres 3. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Źródło: badania własne

Poniższy wykres przedstawia, jak mieszkańcy oceniają gminę w różnych obszarach jej funkcjonowania; najlepiej w tym zestawieniu wypadła atrakcyjność turystyczna – prawie 40% ankietowanych oceniła ją pozytywnie. W dalszej kolejności badani przyznali pozytywne noty infrastrukturze i ofercie sportowej i rekreacyjnej (34%) oraz promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki (33,5%). Negatywnie respondenci ocenili możliwości zatrudnienia poza rolnictwem (53%) oraz zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów (52%). Warto jednak podkreślić, że w poniższym zestawieniu przeważają oceny przeciętne.

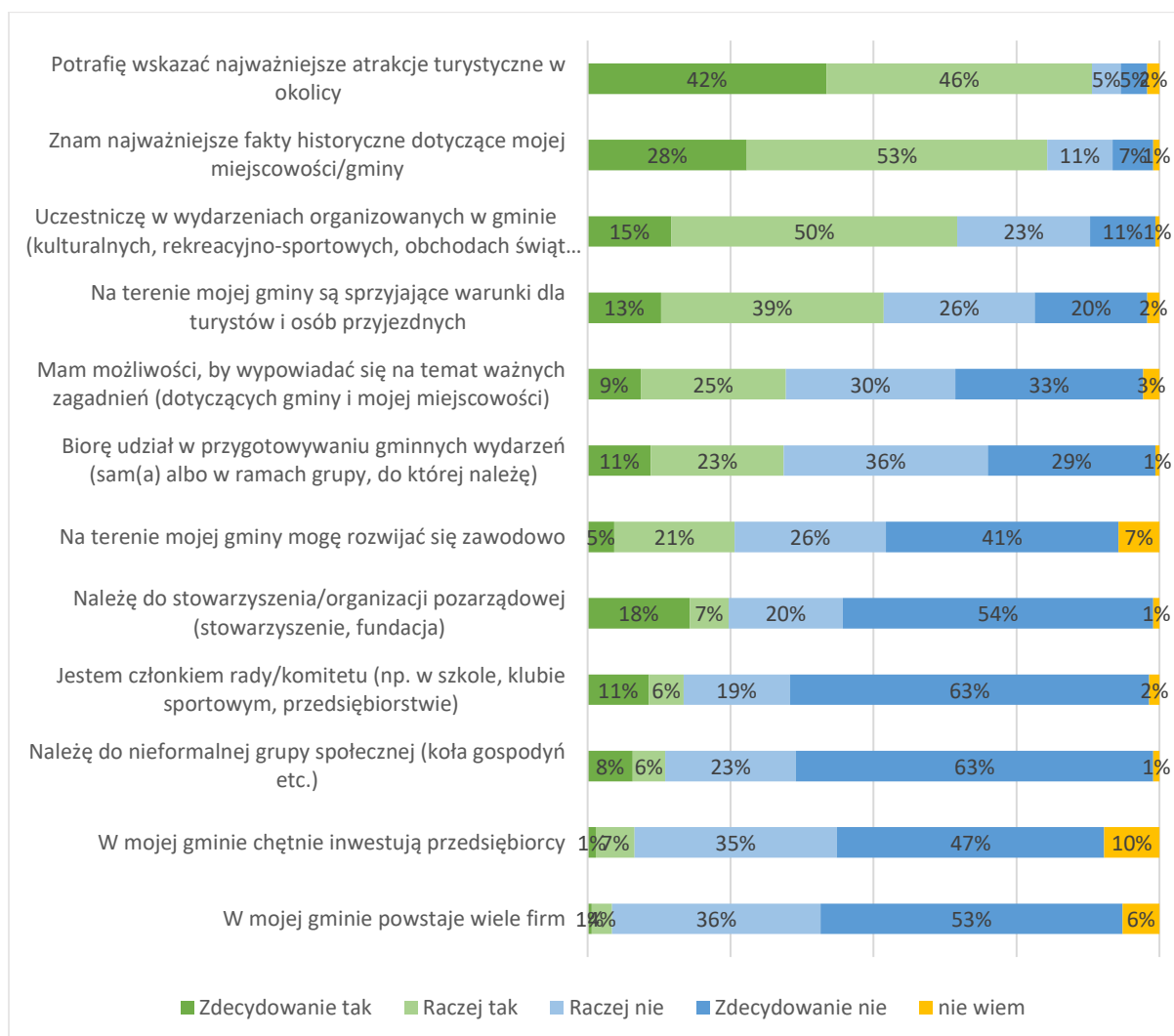
Wykres 4. Ocena gminy na wymiarach

Źródło: badania własne

Ankietowani, poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat zaangażowania w funkcjonowanie gminy, najwyżej ocenili dwa obszary - umiejętność wskazania najważniejszych atrakcji turystycznych w okolicy (88% wskazań) oraz znajomość najważniejszych faktów historycznych dotyczących ich miejscowości (80% wskazań). Większość respondentów nie należy do nieformalnej grupy społecznej (85%), ani nie jest członkiem żadnej rady ani komitetu (81%). Ponadto, niemal 90% ankietowanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że w ich gminie powstaje wiele firm, a 82% - że przedsiębiorcy chętnie w niej inwestują.

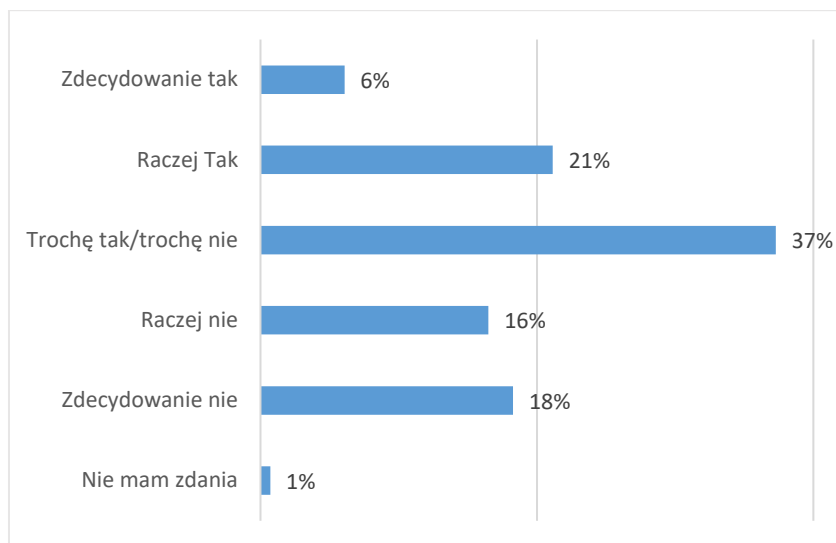
Wykres 5. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy

Źródło: badania własne

Warunki życia w gminie są, według mieszkańców, przeciętne - aż 37% ankietowanych jest z nich trochę zadowolonych, a trochę nie. Pozytywnie warunki życia ocenia 27% badanych, przeciwnie – 34% respondentów.

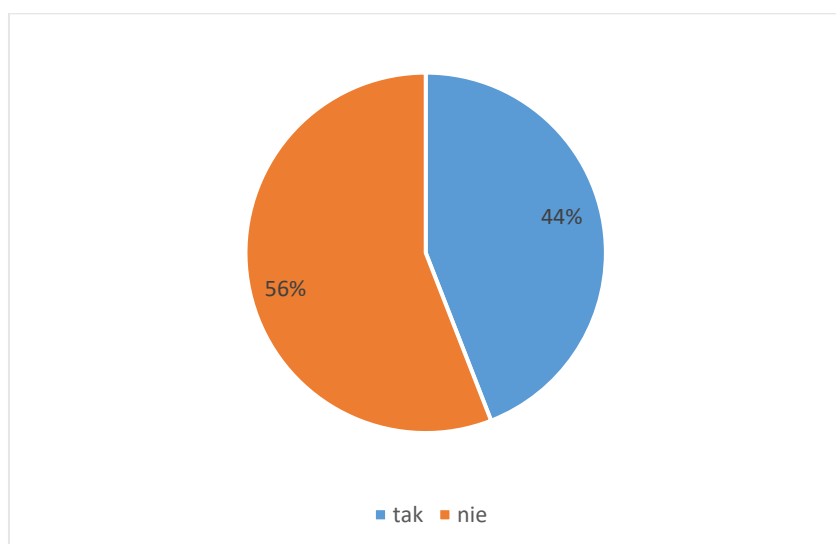
Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Źródło: badania własne

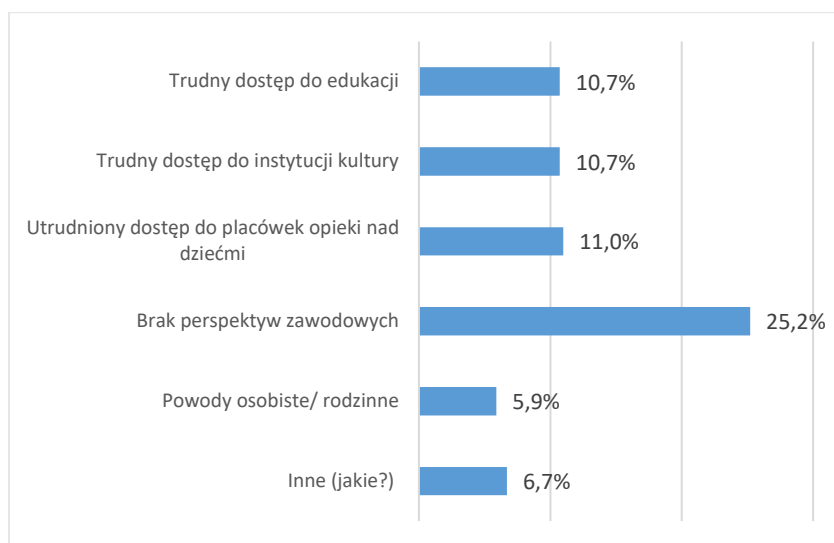
44% mieszkańców rozważa zmianę miejsca zamieszkania; jest to podyktowane przede wszystkim brakiem perspektyw zawodowych – takiej odpowiedzi udzieliła co czwarta ankietowana osoba. W dalszej kolejności respondenci wymieniają utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi, trudny dostęp do edukacji i do instytucji kultury.

Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Źródło: badania własne

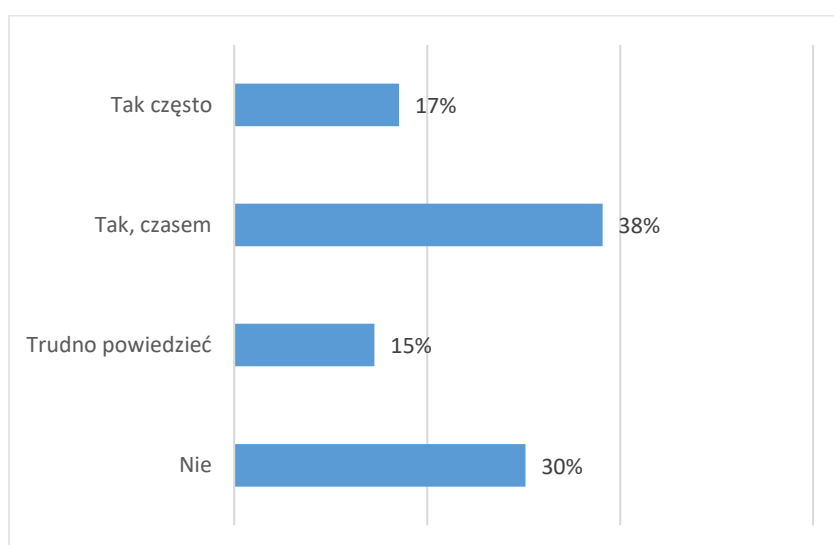
Wykres 8. Powody zmiany miejsca zamieszkania

Źródło: badania własne

Większość ankietowanych (55%), począwszy od 2016 roku, osobiście korzystała z infrastruktury i obiektów finansowanych ze środków unijnych, z czego 17% deklaruje, że korzystała z nich często. 30% osób zaznaczyło odpowiedź przeczącą, a 15% ma trudności z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

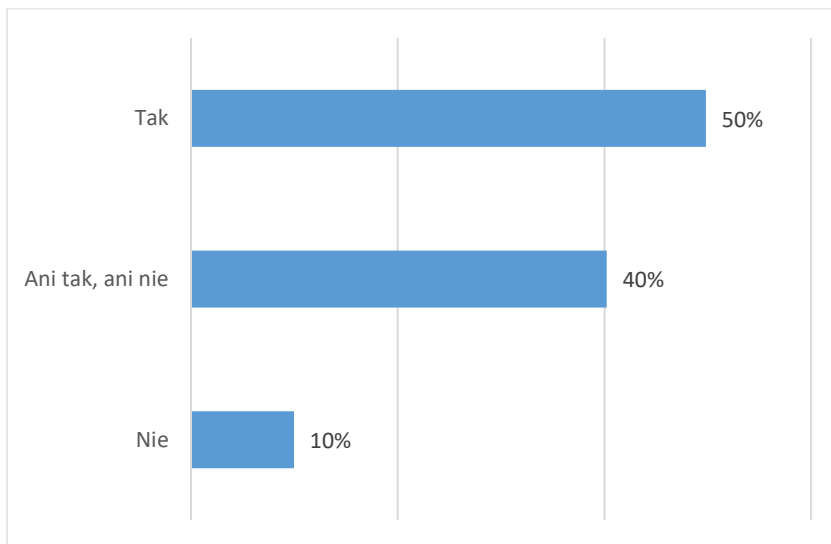
Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

Połowa badanych uważa, że projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców; przeciwnego zdania jest zaledwie 10% ankietowanych, natomiast aż 40% zaznaczyło odpowiedź "ani tak, ani nie".

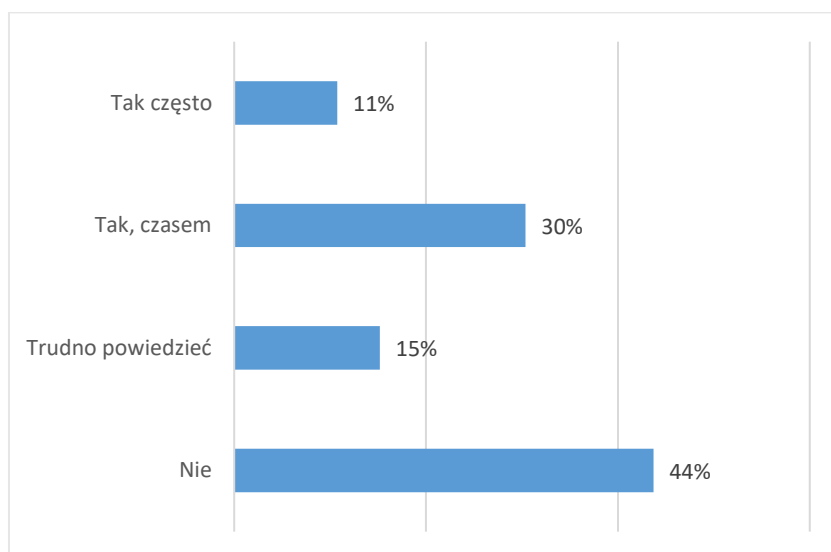
Wykres 10. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Źródło: badania własne

Nieco więcej osób (44%) nie korzystało osobiście z projektów finansowanych ze środków unijnych, niż z nich korzystało (41%). 15% respondentów nie jest pewnych, czy począwszy od 2016 roku brała udział w tego rodzaju szkoleniach, spotkaniach czy festynach.

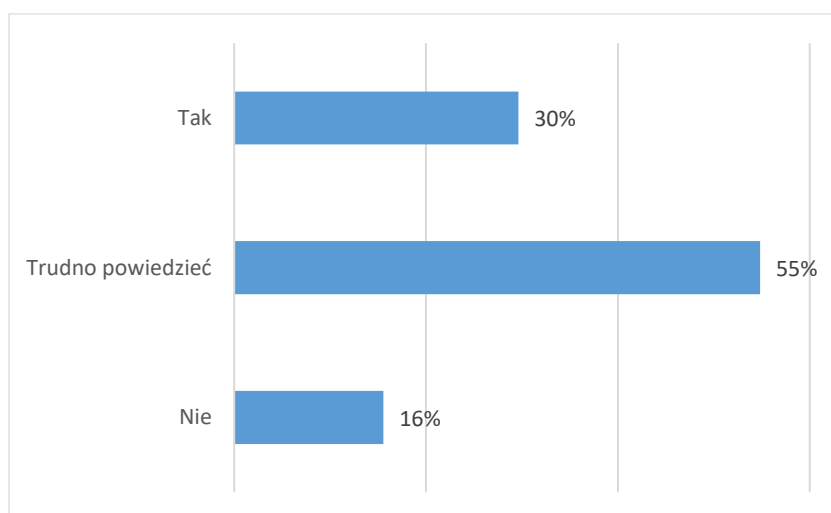
Wykres 11. Czy Pan/i osobiście korzysta/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

Ponad połowa badanych (55%) nie wie, czy te projekty cieszą się zainteresowaniem mieszkańców. 30% uważa, że tak, a 16% twierdzi, że szkolenia, spotkania i festyny nie interesują mieszkańców.

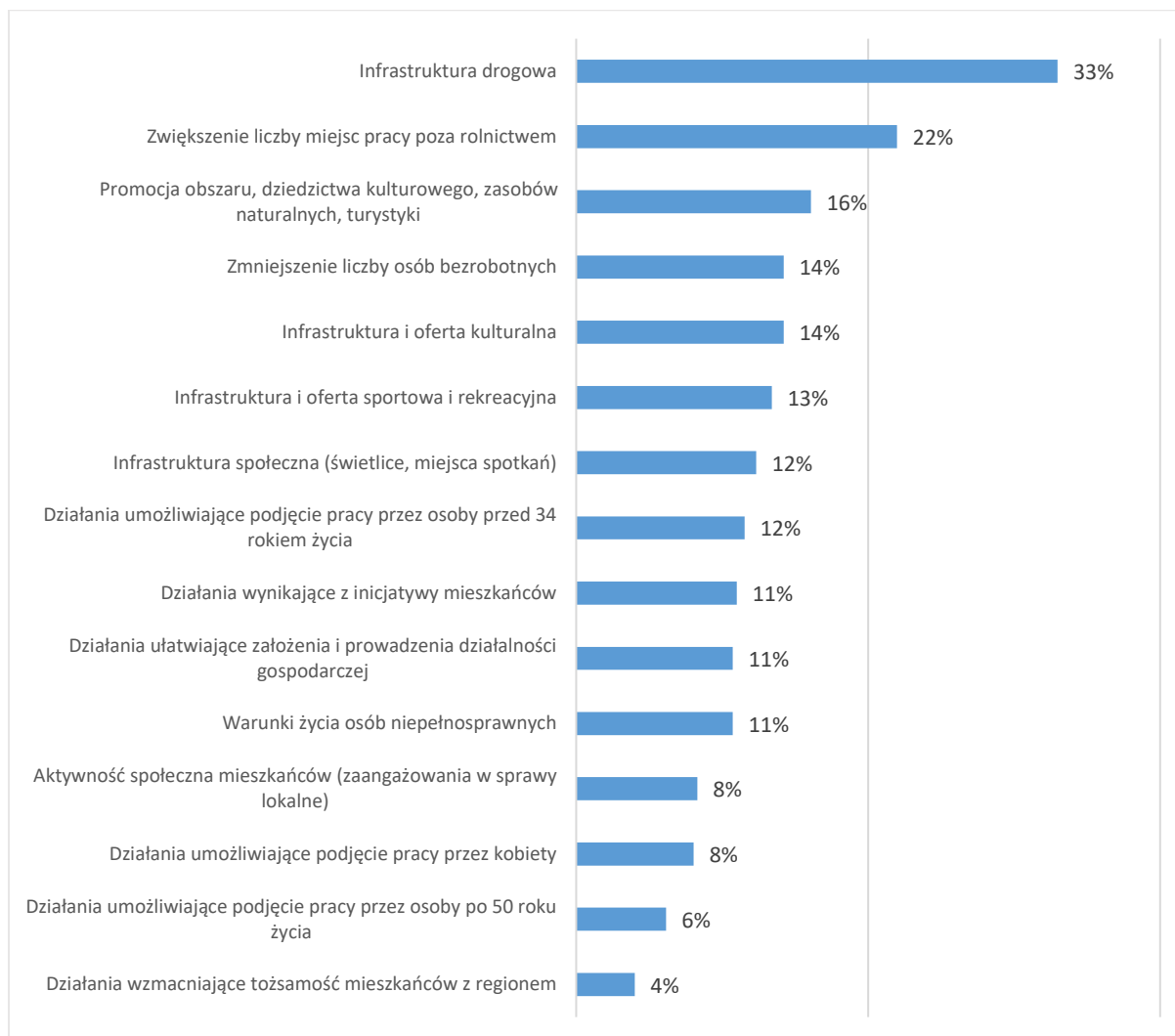
Wykres 11. Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Źródło: badania własne

Infrastruktura drogowa to obszar, który w pierwszej kolejności dofinansowaliby anketowani, gdyby to od nich zależało, na co przeznaczyć dodatkowe środki finansowe – takiej odpowiedzi udzielił co trzeci badany. 22% osób przeznaczyłoby środki na zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem. Respondenci skupiliby się także na promocji obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki (16%). Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem, umożliwiające podjęcie pracy przez kobiety i osoby po 50. roku życia a także aktywność społeczna mieszkańców to obszary, które nie cieszą się zainteresowaniem ankietowanych w tym zakresie (poniżej 8% odpowiedzi).

Wykres 12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?

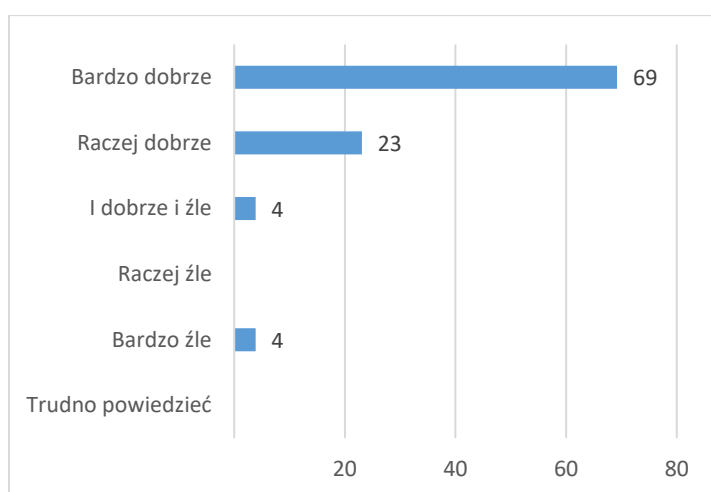
Źródło: badania własne

5.3. Funkcjonowanie LGD

Ocena pracy biura

92% ankietowanych pozytywnie ocenia funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania, z czego prawie 70% ocenia ją bardzo dobrze. Po 4% głosów przypadło również odpowiedziom “i dobrze i źle” oraz “bardzo źle”.

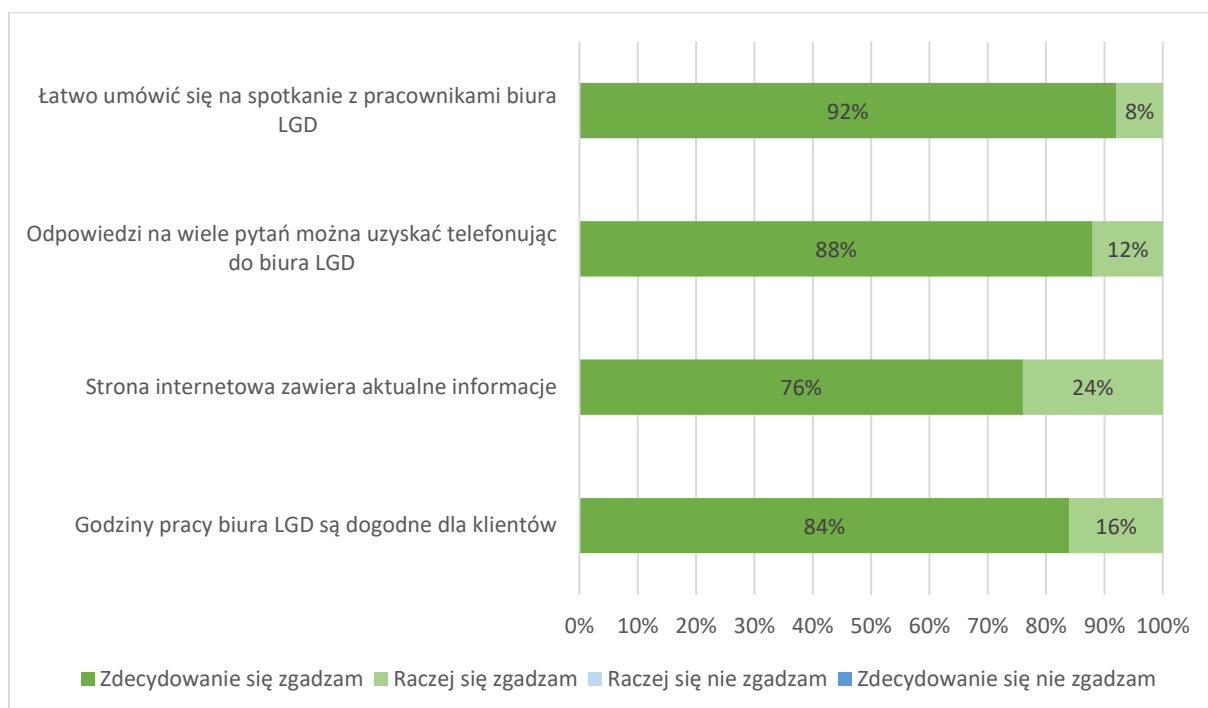
Wykres 13. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Wszyscy respondenci ocenili funkcjonowanie biura w samych superlatywach; najbardziej doceniono fakt, że łatwo jest umówić się na spotkanie z pracownikami biura (92% odpowiedzi “zdecydowanie się zgadzam”). Według badanych odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura, godziny jego pracy są dogodne dla klientów, a strona internetowa zawiera aktualne informacje.

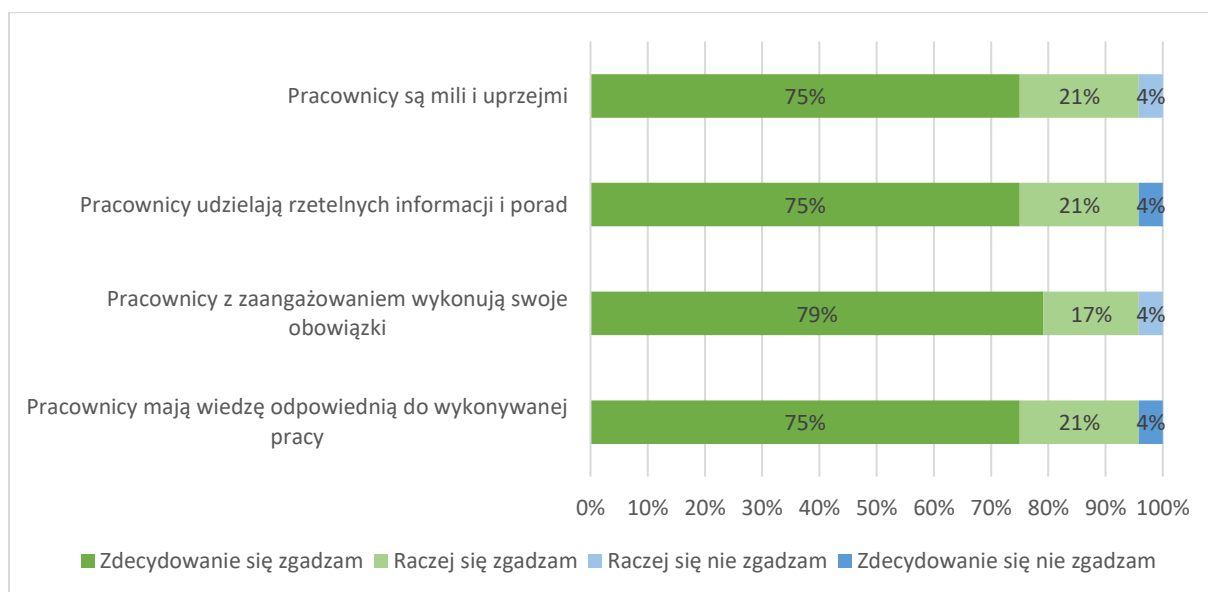
Wykres 14. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Źródło: badania własne

Zgodnie oceniono także pracowników biura – najbardziej doceniono ich zaangażowanie w wykonywane obowiązki. W pozostałych kategoriach, respondenci wyrazili takie samo stanowisko – $\frac{3}{4}$ badanych zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniami, że pracownicy są mili i uprzejmi, że udzielają rzetelnych informacji i porad oraz że dysponują wiedzą odpowiednią do wykonywanej pracy. Z poniższymi kwestiami nie zgadza się 4% badanych (odpowiedzi “raczej się nie zgadzam” lub “zdecydowanie się nie zgadzam”).

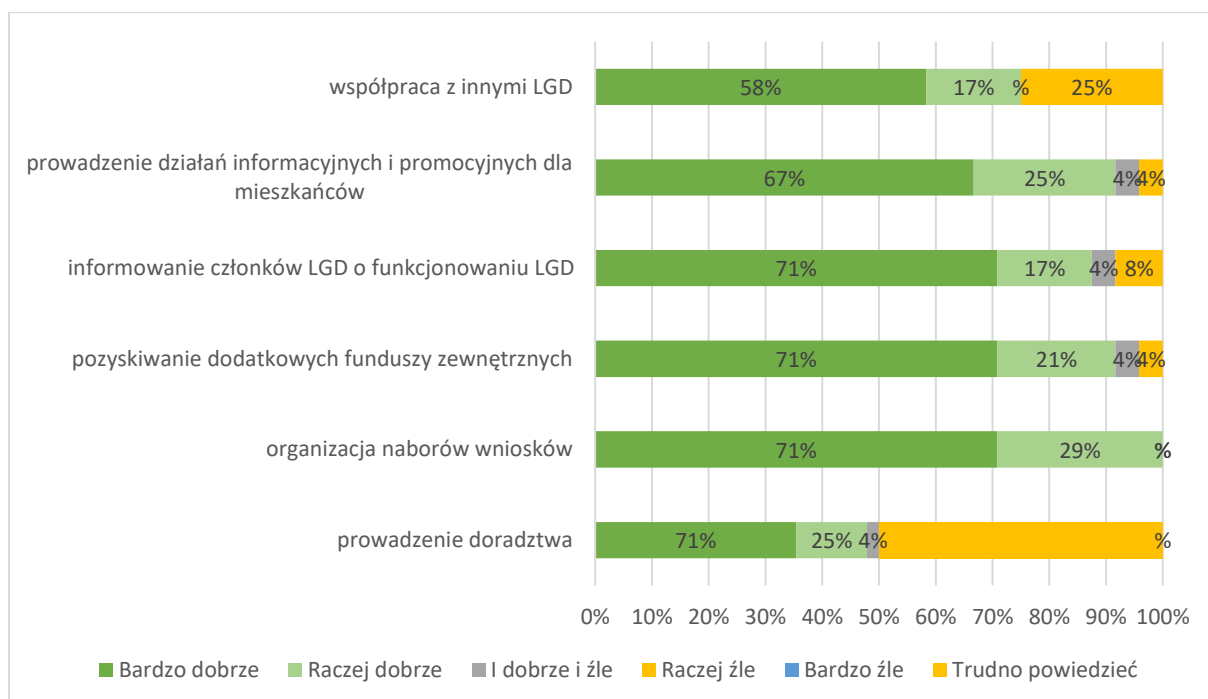
Wykres 15. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Źródło: badania własne

Jeśli chodzi o funkcjonowanie biura LGD, ankietowani oceniają je dobrze. Same pozytywne opinie zebrała organizacja naborów wniosków (71% odpowiedzi bardzo dobrych i 29% raczej dobrych). Pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych oraz prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców to obszary, które również otrzymały pozytywne noty. Co czwarta osoba ma trudności z oceną biura LGD w kwestii prowadzenia doradztwa.

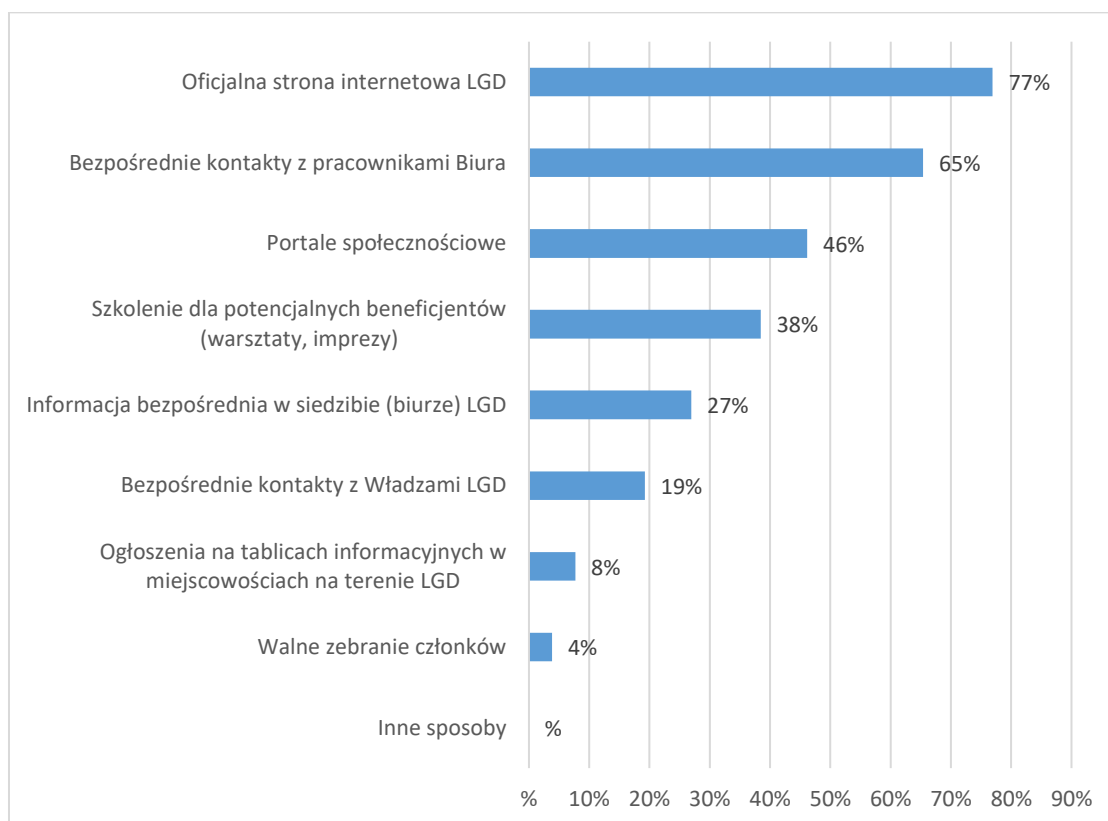
Wykres 16. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach

Źródło: badania własne

Informacje dotyczące funkcjonowania LGD ankietowani czerpią przede wszystkim z oficjalnej strony internetowej stowarzyszenia (77% wskazań). Prawie 2/3 osób taką wiedzę pozyskuje z bezpośrednich kontaktów z pracownikami Biura, a 46% - z portali społecznościowych. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych i walne zebranie członków nie są źródłem informacji dla mieszkańców - korzysta z nich mniej niż 8% respondentów.

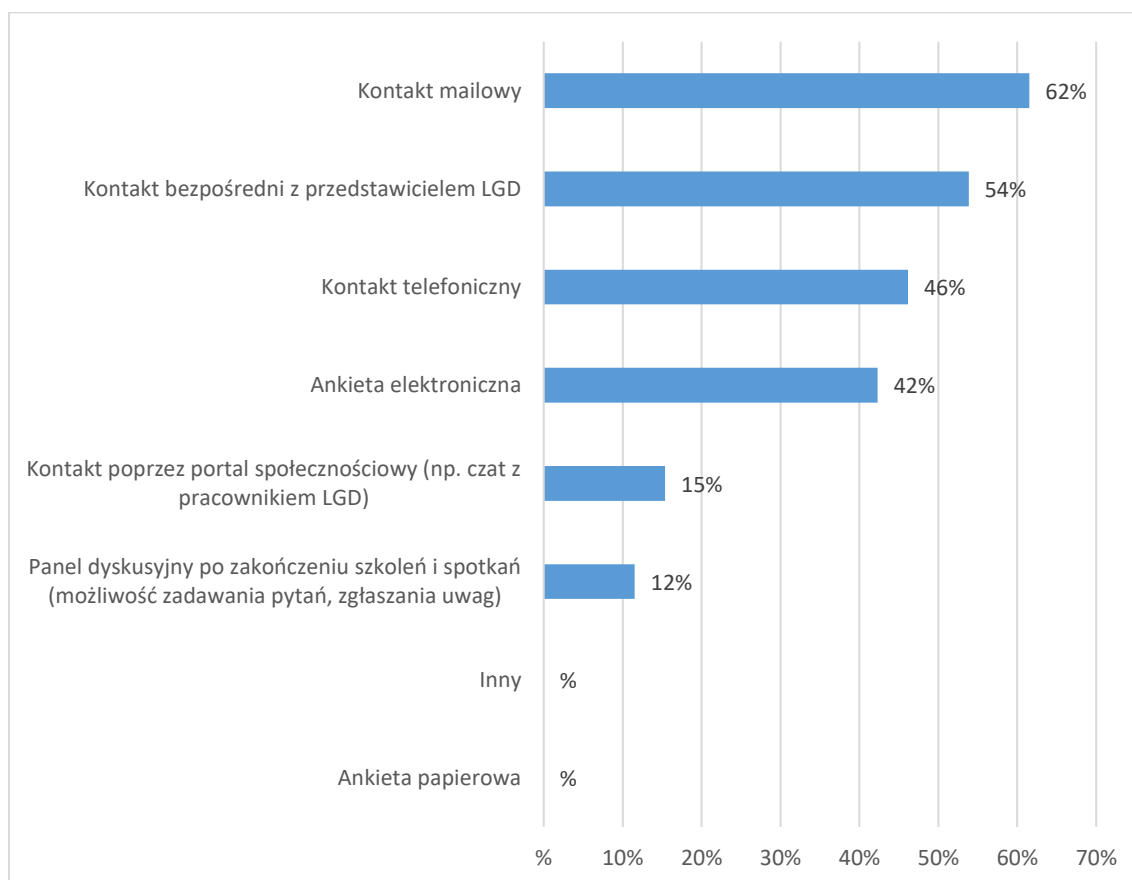
Wykres 17. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Większość respondentów (62%), jako najbardziej odpowiedni kanał przykazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD, wskazuje kontakt mailowy. W dalszej kolejności ankietowani wymieniają kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD (54%), kontakt telefoniczny (46%) oraz ankietę elektroniczną (42%). Ankieta papierowa, z kolei, nie otrzymała żadnych głosów - nie jest ona zatem preferowanym przez odpowiadających sposobem wymiany informacji.

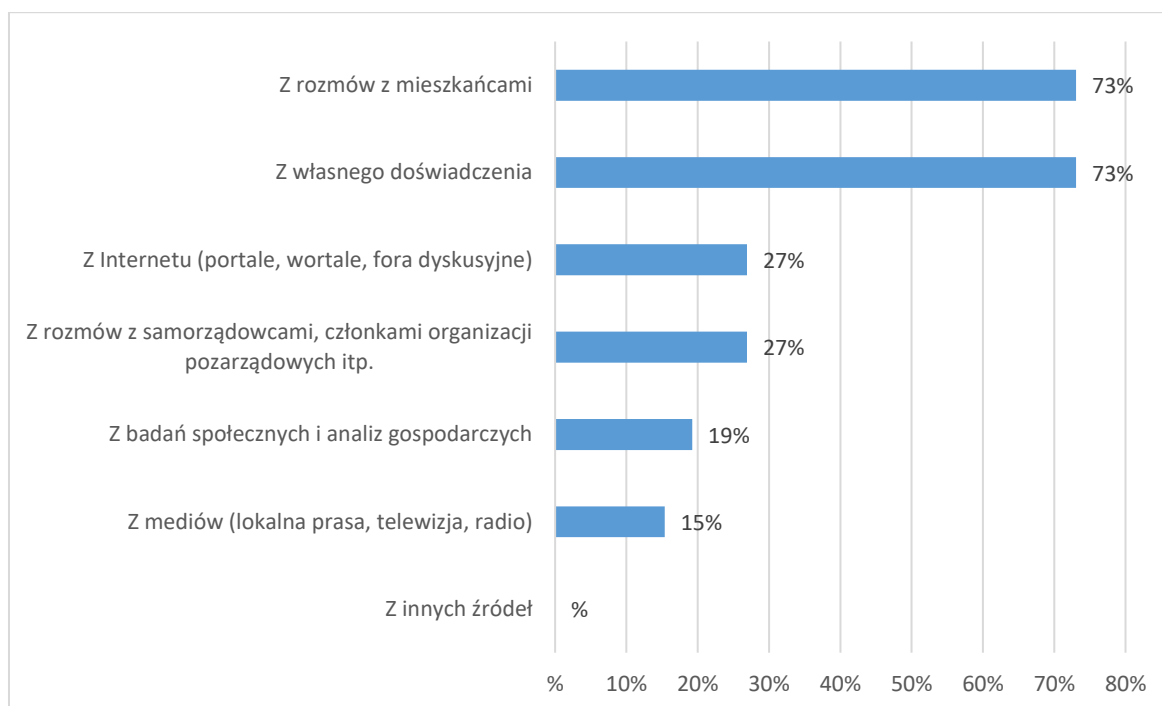
Wykres 18. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?

Źródło: badania własne

Ankietowani w sposób naturalny wskazują dwa najważniejsze źródła wiedzy o potrzebach lokalnej społeczności - to własne doświadczenie i rozmowy z mieszkańcami (obie kategorie otrzymały po 73% głosów). Internet oraz rozmowy z samorządowcami to rezerwuar informacji dla 27% respondentów. Pozostałe kategorie otrzymały mniej niż 20% odpowiedzi.

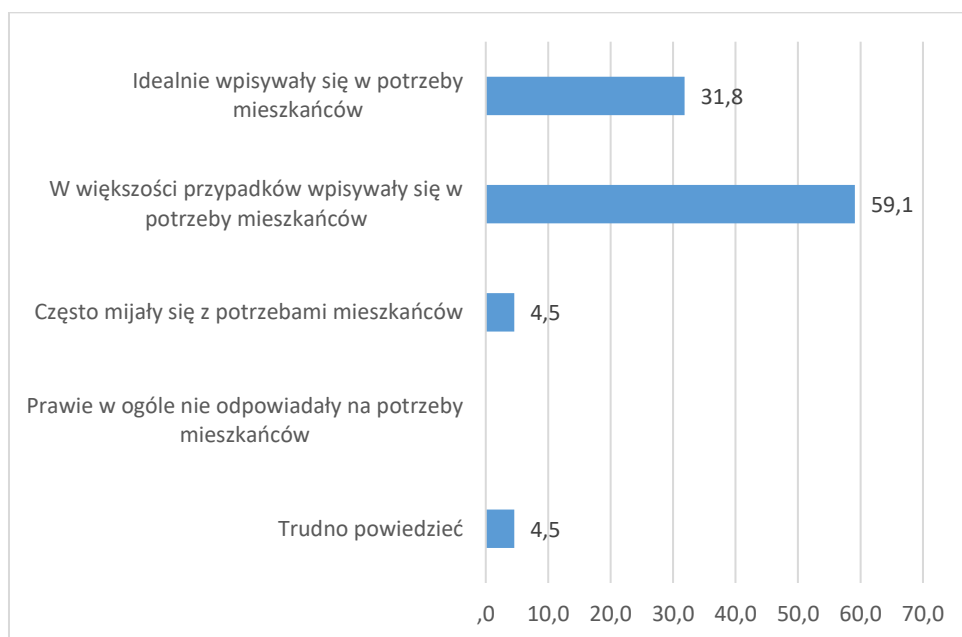
Wykres 19. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?

Źródło: badania własne

Według badanych nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby lokalnej społeczności. Według blisko 32% ankietowanych wpisywały się one idealnie w potrzeby mieszkańców; po 4,5% respondentów ma trudności z odpowiedzią na zadane pytanie lub uważa, że nabory wniosków często mijają się z potrzebami społeczności.

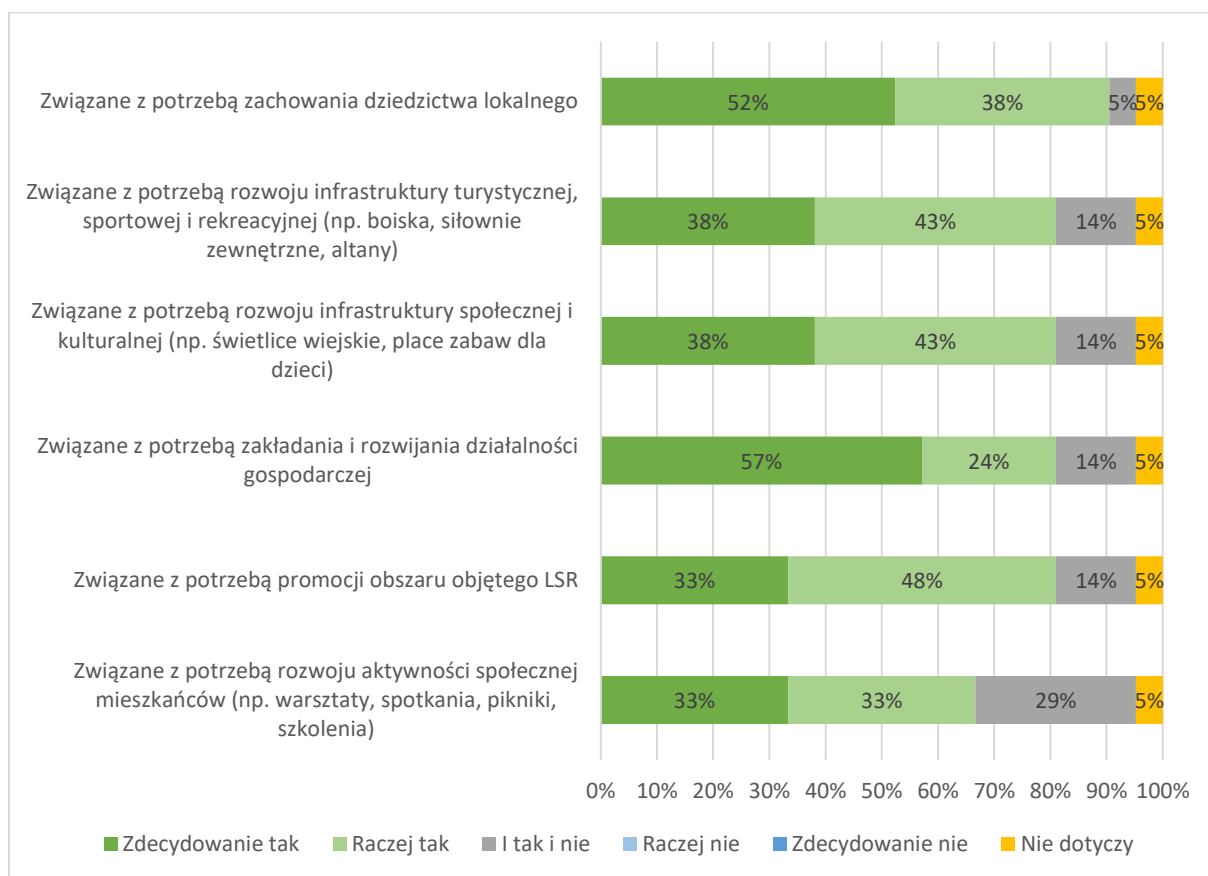
Wykres 20. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Źródło: badania własne

Zdaniem odpowiadających, realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych - najbardziej tych związanych z potrzebą zachowania dziedzictwa lokalnego (90,5% odpowiedzi "zdecydowanie tak", "raczej tak"). 81% badanych zgadza się, że nabory wniosków przyczyniły się do rozwoju infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, a także tej społecznej i kulturalnej, do poprawy sytuacji działalności gospodarczej oraz promocji obszaru objętego LSR. Niecałe 30% ankietowanych uważa, że nabory wniosków trochę pomogły, a trochę nie w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z potrzebą rozwoju aktywności społecznej mieszkańców.

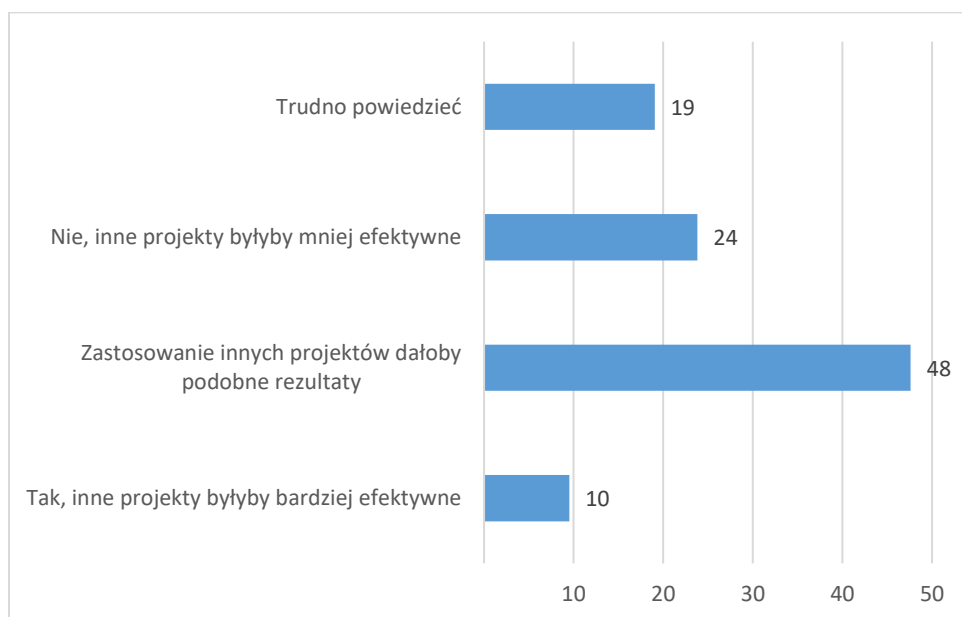
Wykres 21. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:

Źródło: badania własne

Niemal połowa badanych twierdzi, że zastosowanie podobnych projektów przyniosłoby podobne rezultaty; przeciwnego zdania jest prawie co czwarty odpowiadający. Co dziesiąty, natomiast, uważa, że inne projekty byłyby bardziej efektywne.

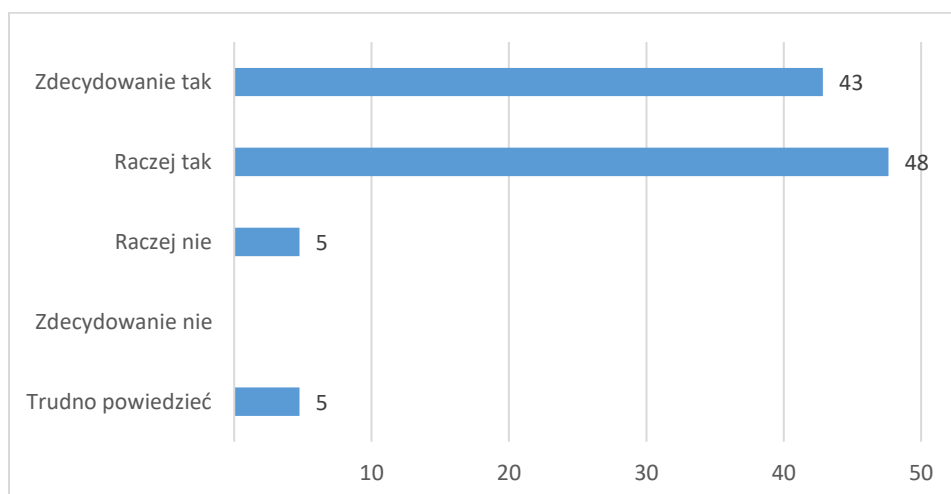
Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Źródło: badania własne

Zdecydowana większość respondentów (91%) stwierdziła, że środki finansowe przeznaczone na wdrażanie LSR zostały wydane z korzyścią dla społeczności. Po 5% odpowiadających uznało, że fundusze raczej nie zostały spożytkowane efektywnie lub ma trudności z wypowiedzeniem się w tej kwestii.

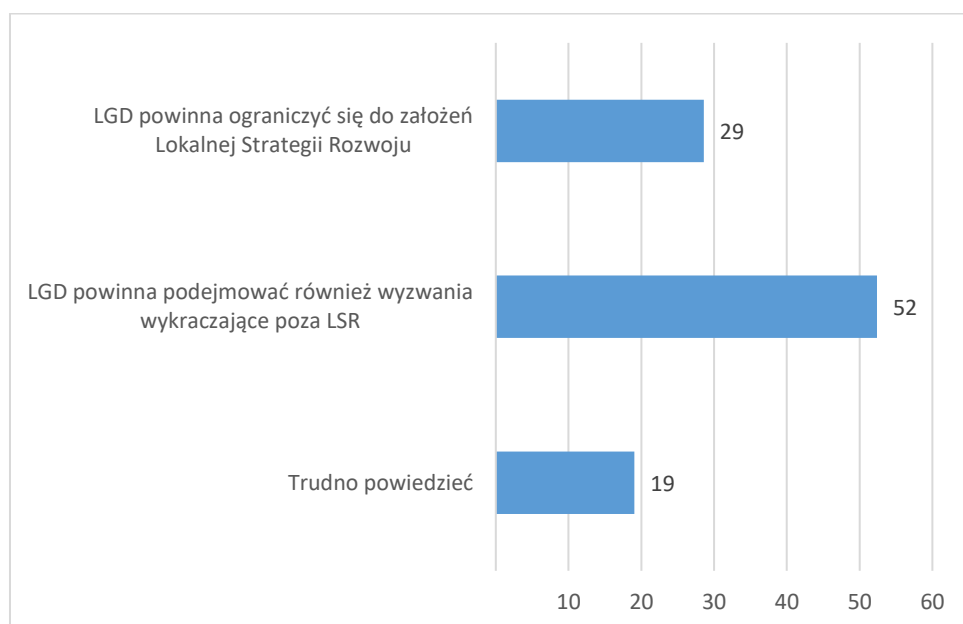
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Źródło: badania własne

Ponad połowa respondentów uważa, że LGD powinna podejmować działania wykraczające poza założenia Lokalnej Strategii Rozwoju; przeciwne stanowisko zajęło prawie 30% badanych, a niemal 20% nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Źródło: badania własne

Doradztwo biura LGD

LGD świadczy indywidualne, bezpłatne usługi doradcze. W latach 2016 – 2021 usługi doradcze w zakresie spotkań indywidualnych otrzymało ogółem 481 podmiotów.

Duże zainteresowanie doradztwem wynika z tego, że można za nie otrzymać dodatkowe punkty w ramach lokalnych kryteriów wyboru. Wnioskodawca otrzymuje punkty jeśli korzystał z konsultacji przed złożeniem wniosku. Dodatkowo premiowany jest udział w więcej niż jednej formie doradztwa (np. w indywidualnych konsultacjach i szkoleniach). Dzięki temu rozwiązaniu wnioski składane do LGD są znacznie lepszej jakości i dają większą szansę na realizację i końcowe rozliczenie.

Zgodnie z zapisami strategii, w założonym planie komunikacji, bezpośrednio po świadczonej usłudze doradczej prowadzone są badania satysfakcji. Wyniki satysfakcji są bardzo wysokie. Wskaźniki usług doradczych oceniane są jako: bardzo dobre. Badania wskazują, że treści

przekazywane są w prosty, przejrzysty oraz rzeczowy sposób. Przydatność pozyskanych informacji przez wnioskodawców uzyskało najwyższe oceny. Jak również ocena udzielonego doradztwa w przeważającej ilości uzyskało ocenę bardzo dobrą.

Tabela 13. Doradztwo w liczbach

	Indywidualne doradztwo (liczba podmiotów, którym udzielono doradztwa)
2016	97
2017	101
2018	108
2019	102
2020	48
2021	25
suma	481

Źródło: dane LGD

Plan komunikacji i plan szkoleń

W latach 2016-2021 zorganizowano 21 szkoleń, co przekłada się na 48 osobodni. Szkolenia kierowane do wewnątrz organizacji pozwalały pracownikom biura, członkom Rady i członkom Zarządu sprawniej wykonywać swoje zadania. Szkolenia dotyczyły wdrażania LSR, oceny i wyboru wniosków, zasad i procedur ubiegania się o granty, zasad wypełniania dokumentacji, w zakresie nabycia kompetencji z monitorowania i ewaluacji LSR (projektów), zasad przygotowania i opracowywania biznesplanów dla operacji związanych z podejmowaniem lub rozwijaniem działalności gospodarczej.

Tabela 14. Szkolenia pracowników i członków organów LGD

	Szkolenia zrealizowane (osobodni)
2016	2
2017	3
2018	16
2019	8
2020	12
2021	7
suma	48

Źródło: dane LGD

Lokalna Grupa Działania prowadziła zróżnicowane działania komunikacyjne, docierając do różnych grup odbiorców. Głównym celem planu komunikacji w latach 2016 - 2020 było systematyczne informowanie lokalnej społeczności o zasadach przyznawania dofinansowania. W ramach planu komunikacji LGD prowadziła spotkania i szkolenia dotyczące ogłaszanych naborów wniosków. Tego typu spotkania prowadzone były przed każdym naborem i pozwalały potencjalnym wnioskodawcom na zrozumienie zakresu konkretnego konkursu oraz zasad ubiegania się o wsparcie. Istotnym celem było również utrzymanie dobrego wizerunku i rozpoznawalności LGD, budowanie marki Stowarzyszenia.

Do realizacji powyższych celów LGD wykorzystwała cały arsenał narzędzi komunikacyjnych. W celu promocyjnym organizowano dużo spotkań, imprez lokalnych, konkursów o tematyce regionalnej, które zarazem promowały markę Stowarzyszenia (m. in. Polsko-Niemieckie Ottonowe Święto Plonów – Wolin, Piknik nad Odrą, Festiwal Słowian i Wikingów). Brano udział w wielu konferencjach tematycznych oraz targach. Przy okazji imprez targowych i lokalnych promowano LGD na organizowanych stoiskach. Przygotowano ulotki informacyjne oraz gadżety promocyjne (pendrivy, długopisy, pluszaki), które promowały obszar i działanie LGD.

Korzystano z mediów elektronicznych i tradycyjnych. Systematycznie zamieszczano artykuły w prasie lokalnej i artykuły na stronie internetowej LGD i na stronach urzędów gmin. Umieszczano tradycyjne ogłoszenia o naborach w urzędach gmin. Przygotowywano prezentacje multimedialne z przygotowywanych operacji, zamieszczano informacje na stronie internetowej LGD oraz mediach społecznościowych, których zasięg jest ogólnopolski.

Do zbadania efektywności działań informacyjnych i konsultacyjnych wykorzystywano ankiety elektroniczne i papierowe. Bieżąca analiza ich wyników pozwalała na dopasowanie jakości i intensywności działań komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców.

Funkcjonowanie organów – Zarząd, Rada, Walne Zebranie Członków

Stowarzyszenie LGD „Partnerstwo w rozwoju” liczy 82 członków indywidualnych i instytucjonalnych (stan na podstawie - LSR na lata 2014-2020), w tym 10 osób pochodzi z sektora publicznego, 61 osób z sektora społecznego, 11 członków to przedsiębiorcy i 84 osoby to mieszkańcy regionu.

W latach 2016 – 2021 siedmioosobowy Zarząd spotkał się 42 razy. Odbyło się 11 spotkań Walnego Zgromadzenia Członków. Oprócz kwestii związanych z funkcjonowaniem i rozliczaniem Stowarzyszenia zebrania dotyczyły także aktualizacji LSR. Rada LGD spotykała się 108 razy.

Tabela 15. Spotkania organów LGD

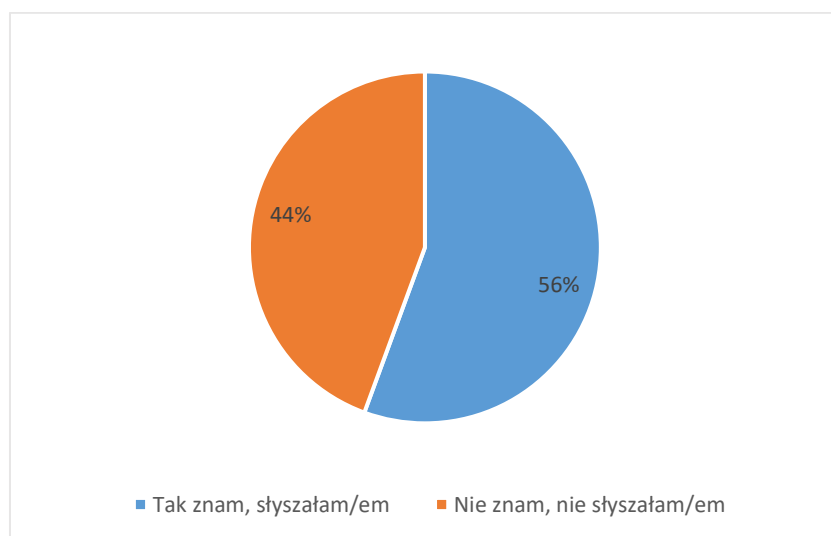
	Posiedzenia Zarządu LGD	Posiedzenia Rady LGD	WZC
2016	4	1	2
2017	6	13	2
2018	7	20	2
2019	9	20	3
2020	8	25	1
2021	8	29	1
suma	42	108	11

Źródło: dane LGD

Rozpoznawalność LGD

Ponad połowa ankietowanych mieszkańców deklaruje znajomość Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo w rozwoju”. Jest to dobry wynik, ale wydaje się, że podstawowe cele związane z aktywizacją mieszkańców realizowałyby się łatwiej, gdyby rozpoznawalność była wyższa.

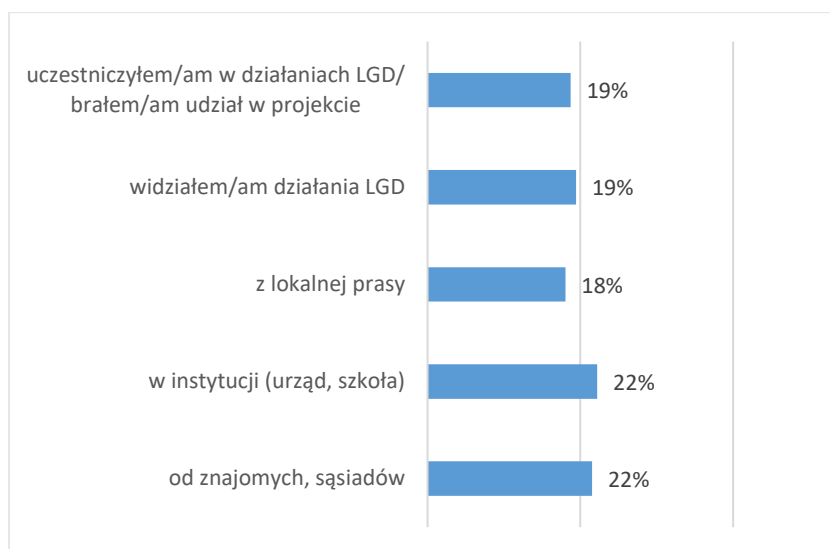
Wykres 25. Czy zna Pan/i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Partnerstwo w rozwoju"?

Źródło: badania własne

Śród źródeł wiedzy podanych respondentom do weryfikacji żaden nie zdobył wyraźnej przewagi nad innymi. Mieszkańcy, którzy zadeklarowali znajomość LGD, wskazywali na urzędy i szkoły oraz sąsiadów i znajomych jako źródło wiedzy o LGD. Szczególnie ważne jest to, że prawie co piąty z badanych wie o LGD ponieważ uczestniczył w działaniach Stowarzyszenia lub widziała takie inicjatywy.

Wykres 26. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Źródło: badania własne

Inne działania LGD

Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo w rozwoju” w okresie 2016 – 2021 prowadziła szeroką gamę aktywności promocyjno- informacyjnych oraz działań aktywizacyjnych. Nie sposób wymienić wszystkich inicjatyw i działalności. Do najważniejszych należy zaliczyć między innymi działania dotyczące aktywizacji, w ramach których zorganizowano przez LGD wiele warsztatów, szkoleń, konkursów, jak również spotkań, imprez okolicznościowych i przedsięwziętych.

Oprócz działań aktywizacyjnych prowadzono działania wizerunkowo-promocyjne. LGD promowała swój region i swoją działalność poprzez udział w TARGACH ROLNYCH "AGRO POMERANIA 2019" w celu promocji usług i produktów lokalnych obszaru LGD. Na zorganizowanym stoisku można było skosztować wielu produktów m. in. miodów golczewskich, ryby wędzonej, paprykarza, trójniaka wolińskiego, ogórka kołobrzесьkiego, wyrobów wędliniarskich, grzybków marynowanych i wiele innych produktów z gospodarstw ekologicznych.

Jednocześnie Stowarzyszenie brało udział w licznych spotkaniach i imprezach lokalnych i rocznicowych (m. in. były to dożynki w Wolinie, Piknik z okazji 20-lecia powiatu kamieńskiego, Święto Plonów w Wolinie).

W celu promocji swoich działań LGD umieszczała artykuły w prasie lokalnej o działaniach Stowarzyszenia i informujące o stanie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

5.4. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Realizacja rzeczowa

W ramach 5 celów szczegółowych wyznaczonych w LSR zaplanowano 9 przedsięwzięć z precyzyjnie wyznaczonymi 21 wskaźnikami produktu. 12 z 21 wskaźników produktu ma realizację umowy na poziomie co najmniej 100%. Realizację płatności na poziomie 100% (i ponad 100%) ma 12 wskaźników produktu. Największy, powyżej 100%, procent realizacji umów mają wskaźniki: *Liczba wydarzeń/imprez*, *Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje*, *Liczba działań wzmacniających kapitał społeczny*.

Przedsięwzięcia, które wymagają jeszcze aktywności LGD to z pewnością podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej. Ogłoszenie i przeprowadzenie naborów z początkiem 2022 roku nie wyczerpało alokacji. Znacznie większe zainteresowanie wzbudziły fundusze na budowę lub rozbudowę niekomercyjnej infrastruktury. Niewykorzystanie, do tej pory, powyżej wskazanych funduszy wiąże się przede wszystkim z tym, że zostały one przyznane LGD w związku z wydłużeniem okresu programowania

Tabela 16. Postęp rzeczowy – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
				Umowy	Płatności
1.1.1. PRZEDSIĘBIORCZY MIESZKANIEC	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	szt.	30	76,67%	46,67%
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	szt.	3	500,00%	266,67%
	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (grupy defaworyzowane)	szt.	6	233,33%	133,33%
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	szt.	10	60,00%	40,00%
1.2.1. SPOŁECZNY PROGRAM AKTYWIZACJI	Liczba operacji wzmacniających kapitał społeczny, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej	szt.	4	175,00%	100,00%
	Liczba działań wzmacniających kapitał społeczny	szt.	6	475,00%	250,00%
1.3. FUNKCJONOWANIE LGD	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	szt.	24	83,33%	83,33%
1.4. ANIMACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	szt.	115	91,30%	91,30%

	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	szt.	13	61,54%	61,54%
2.1.1. INFRASTRUKTURA OBSZARU	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	10	70,00%	66,67%
	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	4	100,00%	100,00%
	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	szt.	1	100,00%	100,00%
	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby	szt.	1	100,00%	100,00%
2.2.1. ZASOBY I TRADYCJE KULTUROWE	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	szt.	3	200,00%	66,67%
	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	szt.	2	50,00%	0,00%
2.3.1. ODKRYWAMY BOGACTWA OBSZARU LSR	Liczba wydarzeń / imprez	szt.	7	628,57%	357,14%
	Liczba przedsięwzięć promujących obszar LSR	szt.	3	300,00%	0,00%
	Liczba zrealizowanych projektów międzynarodowych wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe, turystyczne, produkty lokalne	szt.	1	100,00%	0,00%
2.4. FUNKCJONOWANIE LGD	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	szt.	24	104,17%	104,17%
2.5. ANIMACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	szt.	115	86,96%	86,96%
	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	szt.	13	61,54%	61,54%

Źródło: dane LGD

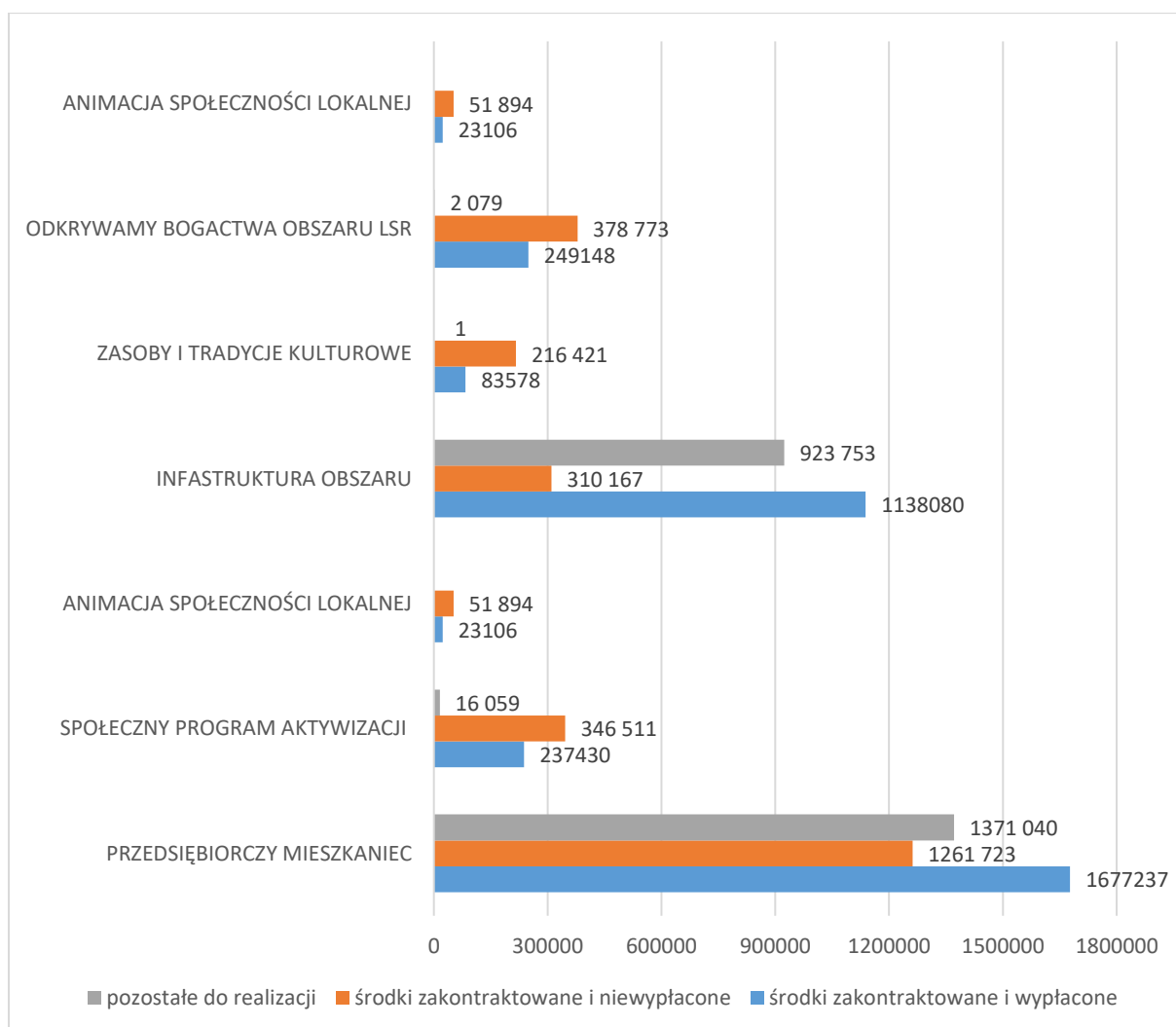
Postęp finansowy

Najwięcej środków wypłacono w ramach przedsięwzięcia Przedsiębiorczy mieszkaniec (1 677 237 PLN), Infrastruktura obszaru (1 138 080 PLN) oraz Odkrywamy bogactwa obszaru LSR (249 148 EUR). Jedno z powyżej wymienionych przedsięwzięć (Przedsiębiorczy mieszkaniec) ma również najwyższą kwotę przeznaczoną na realizację w przyszłości (1 261 723 PLN). Dla dwóch pozostałych zaplanowano porównywalnie: 378 773 PLN (Odkrywamy bogactwa obszaru LSR) , 310 167 PLN (Infrastruktura obszaru).

Doświadczenie i sprawna praca biura LGD daje podstawę do optymistycznego patrzenia na końcową realizację wszystkich wskaźników i wykorzystania całego budżetu. Jednak nie zawsze

zależy to od wysiłku LGD. Inflacja, zmiany podatkowe i opóźnienia w dostawie towarów powodują, że część wnioskodawców zastanawia się, czy uda się przeprowadzić operację do końca. Szczególnie istotnym czynnikiem w tej sprawie jest czas jaki upływa pomiędzy napisaniem wniosku, a jego realizacją. Skrócenie tego okresu byłoby bardzo pomocne, ale nie leży to w gestii LGD i zależy, przede wszystkim, od sprawności działania Urzędu Marszałkowskiego.

Wykres 27. Realizacja finansowa w PLN – stan na 31.12.2021 r.

Źródło: dane LGD

Opis projektów współpracy

Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo w rozwoju” do roku 2021 zrealizowała 2 projekty współpracy.

Pierwszy projekt w latach 2018-2019 z 6 LGD z Polski (województwo zachodniopomorskie) pod nazwą: Strefy Aktywności Społecznej (SAS). Główny cel projektu to: utworzenie stref aktywności społecznej, które stworzą warunki do integracji i aktywizacji mieszkańców. Zaplanowane działania to: organizowanie imprez animacyjnych przeprowadzonych przez przeszkolonych animatorów na obszarze gmin lokalnych grup działania województwa zachodniopomorskiego. W ramach realizacji na obszarze województwa powstało 51 stref aktywności społecznych w 51 miejscowościach. Na obszarze LGD „Partnerstwo w rozwoju” powstało 6 stref wyposażonych w urządzenia siłowni plenerowych w miejscowościach: Kamień Pomorski, Starza, Wysoka Kamieńska, Dziwnów, Lubin, Wolin wraz z tablicami informującymi o wykonawcy projektu. Rezultaty projektu pozwoliły również na zwiększenie rozpoznawalności danego obszaru, na wzmocnienie marki poszczególnych LGD, a tym samym na rozpoznawalność LGD jako obszaru atrakcyjnego pod względem rekreacyjnym i turystycznym. Budżet projektu dla LGD „Partnerstwo w rozwoju”: 90 000 PLN.

Drugi w roku 2019 to projekt międzynarodowy pod nazwą: POLSKO-SZWEDZKIE DNI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (PSDP). Partnerzy projektu: LGD Powiatu Świdwińskiego (lider projektu), LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich, LGD Siła w Grupie, LGD Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD Gryflandia oraz partner szwedzki SydostLeader ideell förening. Główne założenie to: wsparcie przedsiębiorstw lokalnych w rozwoju rynku zbytu, promocja lokalnych produktów i usług na arenie międzynarodowej. Celem głównym projektu było podniesienie wiedzy i kwalifikacji lokalnych przedsiębiorców, promocja lokalnych usług oraz lokalnej przedsiębiorczości polsko-szwedzkiej. Zrealizowane działania: zorganizowano „Targi Przedsiębiorczości”, przeprowadzono 2-dniowe szkolenie oraz 2-dniową polsko-szwedzką konferencją „Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich” w Gdańsku oraz wydano publikację w formie folderu promocyjno-informacyjnego. Partnerzy projektu międzynarodowego wymieniali się swoimi doświadczeniami oraz poszerzali swoje rynki zbytu w ramach współpracy transgranicznej. Rezultaty projektu pozwoliły również na zwiększenie rozpoznawalności danego obszaru, promocję produktów i usług lokalnych oraz walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego obszaru LGD, jak również na wzmocnienie marki poszczególnych LGD. Budżet po stronie LGD „Partnerstwo w rozwoju”: 24 181,42

6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

Zakończenie realizacji strategii przypadnie na 2023 rok. W momencie pisania raportu z ewaluacji trudno przewidzieć, które wskaźniki oddziaływania zostaną osiągnięte.

Pierwszy wskaźnik oddziaływania dotyczy liczby podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców. Dane na 2021 roku wskazują, że takich podmiotów na obszarze jest 183, a więc znacznie ponad zakładaną w LSR wartość. Zakładano 15% wzrost, a ten rejestrowany obecnie wynosi 24%. Niestety nie można z całą pewnością stwierdzić jaką wartość wskaźnik osiągnie w 2023 roku, a taka data wpisane jest w LSR jako termin rozliczania wskaźników oddziaływania.

W przypadku wskaźnika dotyczącego turystyki większe znaczenie mają czynniki ogólnospołeczne. W czasie ogłoszonej pandemii liczba turystów znacząco spadła i do 2021 roku wartości te nie zostały odbudowane. Trudno więc przewidywać jak będą one wyglądać w 2023 roku. Z weryfikacją tego wskaźnika trzeba będzie poczekać do danych GUS za 2023 rok.

CEL OGÓLNY 1	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIESZKAŃCÓW			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego I	Jednostka miary	Stan początkowy 2013 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców)	sztuka	148	170	Opracowanie własne na podstawie GUS

CEL OGÓLNY 2	WYKORZYSTANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU DLA POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego II	Jednostka miary	Stan początkowy 2013 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Intensywność ruchu turystycznego (liczba turystów polskich i zagranicznych korzystających z noclegów/1000 mieszkańców)	korzystający z noclegów/1000 mieszkańców	4 756	5 000	Obliczenia własne na podstawie GUS

Ocena wpływu na kapitał społeczny

Zrealizowane projekty okazały się doskonałym narzędziem do budowy kapitału społecznego. Zostały zrealizowane inicjatywy oddolne, które odpowiadały na potrzeby społeczne, a efekty tych inicjatyw trafiły do społeczności lokalnej. Pozytywne efekty zrealizowanych projektów wzmacnia fakt, iż prowadzone były przez organizacje pozarządowe, które są najbliższe mieszkańcom. LGD pozostaje w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi. LGD zmieniła zasady dofinansowania organizacji pozarządowych. Projekty otrzymują 100 procent

finansowania zgłaszanych przedsięwzięć zamiast uprzednich 80 procent. Zrezygnowano również w kryteriach z potrzeby posiadania doświadczenia w realizacji projektów unijnych. Zmiana ta jest bardzo korzystna dla stowarzyszeń, gdyż często wniesienie wkładu własnego oraz brak wcześniejszego doświadczenia był problemem w otrzymaniu finansowania projektów.

Zdaniem LGD znacząco zwiększyła się aktywność organizacji pozarządowych w obszarze, na którym działa Stowarzyszenie. Fakt ten oznacza zwiększenie się procesu aktywności społecznej, co buduje kapitał społeczny. Prowadzone były projekty infrastrukturalne, które wpływały na kapitał społeczny w taki sposób, że tworzono warunki, aby kapitał mógł się rozwijać np. wyposażano obiekty pełniące funkcje kulturalne lub sportowe, remontowano świetlice. Infrastruktura jest bardzo ważna w budowie kapitału społecznego. Mieszkańcy muszą mieć miejsce spotkań, w którym mają szanse na realizację działań miękkich (warsztaty, spotkania, imprezy sportowe). Jednocześnie prowadzono projekty dotyczące promocji walorów regionu, czy promocje ruchu turystycznego. Projekty były prowadzone przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia. Wszystkie te projekty wpływały na rozwój kapitału społecznego.

Przedsiębiorczość

LGD w opinii swoich przedstawicieli potwierdza, że przedsiębiorczość powinna być wspierana. Zgodnie z LSR połowa funduszy z PROW była skierowana na rozwój lub podejmowanie działalności gospodarczej. Wydaje się, że wsparcie nowych przedsiębiorców pozwala na uzyskanie większego efektu synergii z innymi operacjami zaplanowanymi w LSR niż rozwój działalności. LGD jednocześnie prowadziło działania własne, pozyskiwało dodatkowe finansowanie, między innymi na zorganizowanie cyklu szkoleń w zakresie przedsiębiorczości. W rezultacie przeprowadzonych szkoleń dużo osób złożyło wnioski o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Turystyka jest dla LGD ważna. Na obszarze działania Stowarzyszenia zlokalizowanych jest wiele ciekawych miejsc o walorach turystycznych i rekreacyjnych odwiedzanych przez turystów.

Nie prowadzono projektów dotyczących rozwoju samej turystyki. Rozwój turystyki wykorzystywano poprzez rozwój rekreacji i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego. Były prowadzone projekty infrastrukturalne wspierające rekreację. Do takich należał przeprowadzony projekt współpracy dotyczący utworzenia stref aktywności społecznej. W jego wyniku powstało m. in. 6 stref wyposażonych w urządzenia siłowni plenerowych w różnych miejscowościach. Trudno jest rozdzielić kto korzysta z tej infrastruktury, czy są to

mieszkańcy czy turyści. Wokół przedsięwzięć turystycznych będzie się skupiać przyszła LSR. W związku z tym ilość projektów turystycznych zwiększy się.

Grupy defaworyzowane

W LSR zidentyfikowano następujące grupy defaworyzowane na rynku pracy: osoby młode do 30 roku życia oraz kobiety. W lokalnych kryteriach naboru wniosków udział tych grup był gratyfikowany. W składanych wnioskach przyznawano dodatkowe punkty osobom, które znalazły się w przedstawionej grupie defaworyzowanej zgodnie z LSR. Dodatkowe punkty zyskiwały również wnioski osób deklarujących zatrudnienie osób z grupy defaworyzowanej.

Z perspektywy czasu LGD stwierdza, że grupy defaworyzowane wymagają redefinicji i nowego podejścia w nowej przygotowywanej LSR.

Innowacyjność

LGD przyznaje, że ocena wniosków z uwzględnieniem kryterium innowacyjności była dla nich wyzwaniem. Stwierdzano, że innowacyjność jest nieostrym kryterium i Radzie LGD trudno było nie przyznawać dodatkowych punktów. Innowacyjnością było wszystko to, co jest nowością na terenie obszaru LGD. W rzeczywistości duża część wniosków zawierała elementy, które nie nosiły znamion innowacyjności, ale były po prostu nowe w regionie. W związku z tym w większości przypadków wnioski otrzymywały dodatkowe punkty za innowacyjność.

Projekty współpracy

Zdaniem LGD projekty współpracy są dobrym narzędziem. Dzięki nim można zbudować dobre relacje z okolicznymi LGD. Bardzo istotnym warunkiem jest jednak ilość partnerów oraz kto zostaje partnerem w projekcie. W przypadku 2 projektów współpracy przeprowadzonych przez Stowarzyszenie należy stwierdzić, że ilość partnerów była za duża (po 6 partnerów, w tym jeden partner zagraniczny w projekcie międzynarodowym). To negatywnie wpływało na projekty i znacząco utrudniało współpracę. Z tego właśnie powodu odnotowywano liczne opóźnienia oraz brak wystarczającej dynamiki działań. Z pewnością w przyszłej LSR Stowarzyszenie zamierza lepiej organizować tego typu projekty. Jednocześnie LGD przyznaje, że procedury biurokratyczne przy prowadzeniu projektów współpracy są bardzo obciążające i jest ich zbyt dużo.

Ocena funkcjonowania LGD

LGD współpracuje z 6 gminami, z którymi współpraca układa się bardzo dobrze. Każda gmina ma przedstawiciela w Zarządzie. Stowarzyszenie „Partnerstwo w rozwoju” było przez władarzy

gmin traktowane bardzo poważnie i po partnersku w realizacji przedsięwzięć na rzecz mieszkańców. LGD nie zgłasza żadnych problemów we współpracy z samorządami.

W ostatnim okresie programowania zgodnie z LSR projekty były nakierowane na dotarcie do społeczności lokalnych, czyli najczęściej były to projekty przeprowadzane przez organizacje pozarządowe. W związku z tym współpraca przebiegała bardzo dobrze. Organizacje znają działania LGD, biorą udział w szkoleniach dedykowanym liderom, a jednocześnie zainteresowani są w pozyskiwaniu dofinansowania na swoją działalność.

Biuro LGD w zakresie działań informacyjno-szkoleniowych i doradczych funkcjonowało na wysokim poziomie. Dodatkowo poza działaniami obowiązkowymi (nabory wniosków, doradztwo przy ich tworzeniu) LGD angażowała się w działania animacyjne i aktywizacyjne. Organizowano liczne imprezy lokalne czy warsztaty. Znakomicie to aktywizowało mieszkańców, pobudzało do działania, jak również było szansą i platformą do rozmów na temat przyszłych inicjatyw LGD. Jednocześnie Stowarzyszenie brało udział w wielu imprezach lokalnych, okolicznościowych, rocznicowych organizowanych przez samorządy.

LGD współpracuje również dobrze z przedsiębiorcami. Jednak wśród przedsiębiorców są 2 grupy firm. Jedne, to te, które wyłącznie oczekują dofinansowania. Po otrzymaniu dofinansowania kończy się ich współpraca z LGD. Są też pozostali, którzy angażują się w środowisku. Są to lokalni liderzy. Mają ciekawe pomysły na rozwój przedsiębiorczości. Z takimi przedsiębiorcami współpracuje LGD pokazując ich jako przykłady dobrych praktyk i rozwiązań.

Ocena procesu wdrażania

LGD nie miała problemów z realizacją rzeczową i finansową. LGD w trakcie swoich działań identyfikowało problemy z osiągnięciem wskaźników zaplanowanych w LSR. Czasami okazywało się, że zaplanowano ich za dużo względem budżetu, którym dysponowało Stowarzyszenie. W tym zakresie wprowadzono zmiany w LSR.

Problemy w procesie wdrażania pojawiają się również kiedy wnioski trafiają do Urzędu Marszałkowskiego. UM potrzebuje dużo czasu na weryfikację wniosków.

Dla LGD procedury stosowane są jasne, klarowne i szczegółowe. Dzięki procedurom działania były prowadzone bez problemów. Beneficjenci narzekają na zawoilość procedur. LGD na spotkaniach i szkoleniach stara się zawsze przełożyć procedury na prostszy język. Problematiczne jest również żądanie oryginalnych dokumentów oraz dużej ilości załączników na etapie składania wniosków. Niektórzy wnioskodawcy mają też problem z biznes planami, które są bardzo rozbudowane. W wielu miejscach powtarzane są te same informacje. LGD stara się pomagać w przygotowywaniu wniosków.

Kryteria oceny wniosków w większości były poprawne i pozwalały na wybór najlepszych wniosków. Uprozczone zostały znacząco kryteria z korzyścią dla beneficjentów.

Wartość dodana podejścia LEADER

LGD jest zadowolona ze współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dzięki projektom organizacje pozarządowe współpracują efektywnie z LGD. Ta współpraca rozwija się, bo później LGD angażuje organizacje w operacjach własnych i może liczyć na współdziałanie z tymi podmiotami. Dzięki LGD, organizacje pozarządowe mogą aktywniej, prężniej działać i pozyskiwać. LGD zbudowała już sobie markę i jest rozpoznawalna w województwie. Ilość organizacji na ich terenie ostatnio wzrosła. Powstało również dużo kół gospodyń wiejskich. Działania LGD ożywiły region.

Zdaniem Stowarzyszenia współpraca z przedsiębiorcami przebiega raczej dobrze, ale są to raczej wybrani przedsiębiorcy, którzy systematycznie współpracują ze Stowarzyszeniem.

Produkty projektów realizowane za pośrednictwem LGD żyją własnym życiem, chociaż w dużej mierze zależy to od tego kto zostaje właścicielem tych wytworów i czy o nie dba. Realizowane projekty infrastrukturalne np. place zabaw, siłownie na powietrzu, które są potrzebne społeczności, są przez mieszkańców używane. Oczywiście wytwory projektów są używane również przez turystów, którzy dość licznie odwiedzają region działania LGD.

Wytwory będące efektem działań LGD są zazwyczaj opatrzone tablicami informacyjnymi kto jest wykonawcą danych produktów.

Projekty realizowane przez Stowarzyszenie „Partnerstwo w rozwoju” są w większości komplementarne wobec siebie.

LGD jest raczej zadowolona ze współpracy z Urzędem Marszałkowskim.

7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje

Realizacja rzeczowa i finansowa przebiega zgodnie z planem. Jeśli występowały jakiegokolwiek problemy to dzięki działaniom Zarządu we współpracy z urzędnikami Samorządu Województwa udawało się takie problemy zażegnać. Obecnie największym niebezpieczeństwem jest trudna sytuacja gospodarcza mająca wpływ na decyzje wnioskodawców o wycofywaniu się z projektów już wybranych. Wnioskodawcy, którzy od napisania wniosku do podpisania umowy czekają co najmniej pół roku, często zmuszeni są realizować operację w zasadniczo innych warunkach gospodarczych. Z pewnością nie jest ułatwieniem w tej sytuacji przeciąganie procesu weryfikacji w Urzędzie Marszałkowskim. Niestety możliwość wpływu LGD w tym aspekcie jest niewielka.

Fundusze kierowane na wspieranie przedsiębiorczości cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Obecnie sytuacja gospodarcza sprawia, że wysokość premii na zakładanie działalności gospodarczej nie jest już taka atrakcyjna. Przeznaczenie ponad połowy budżetu na wsparcie przedsiębiorczości powoduje, że LGD zbudowała relacje z wieloma osobami i firmami z sektora gospodarczego. Większość przedsiębiorców traktuje jednak LGD i dostępne fundusze bardzo utylitarnie i po realizacji i rozliczeniu projektów nie są zainteresowani trwałą współpracą ze Stowarzyszeniem. Wydaje się, że LGD powinna wykorzystać zainteresowanie funduszami do budowania trwałych relacji opartych na systematycznym zaangażowaniu oraz pozyskiwaniu nowych członków z sektora gospodarczego, zwłaszcza, że niektórzy z nich spontanicznie wykazują chęć takiej aktywności.

Budowanie kapitału społecznego to jeden z najważniejszych celów funkcjonowania LGD. W strategii cel ten miał odzwierciedlenie w przedsięwzięciach jak i znaczącą rolę w budżecie. Z kolei najlepszymi narzędziami wdrażania tej idei było zwiększenie refundacji kosztów kwalifikowalnych dla organizacji pozarządowych do 100%. Poprawa atrakcyjności warunków udziału w dofinansowaniu oraz wzmocnienie zainteresowania wśród organizacji pozarządowych sprawiło, że dofinansowania LGD stały się sprawnym narzędziem aktywizacji społecznej. Dzięki nim nie tylko osiągnięto wskaźniki produktu i rezultatu, ale przede wszystkim zbudowano w organizacjach poczucie zaufania i podstaw współpracy z LGD. Organizacje nabyły również doświadczenia w sięganiu po środki zewnętrzne. Wydaje się, że efekty mogą być pomnożone poprzez działania na rzecz zwiększenia rozpoznawalności LGD w środowisku lokalnym. Rekomendacją dla LGD jest wzmocnienie wysiłków na rzecz promocji LGD i budowania solidnej marki Stowarzyszenia na obszarze objętym LSR.

Jednym z ważniejszych wyzwań działania LGD „Partnerstwo w rozwoju” jest rozwój turystyki na obszarze partnerskich gmin. Jednym z kanałów wspierania działań pro turystycznych były projekty dotyczące budowy lub rozbudowy małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Bliskość morza i duża atrakcyjność obszaru sprawia, że fundusze LGD nie stanowią znaczącej

wartości materialnej w budowaniu atrakcyjności regionu. Dlatego wydaje się, że LGD powinna znaleźć niszę, w której będzie realizować działania okołoturystyczne. Trudno z zewnątrz określić, czy LGD powinna koncentrować się na produktach lokalnych, własnej imprezie promującej obszar czy wzmocnieniu tożsamości kulturowej mieszkańców jako atrakcji turystycznej. Rekomendacją jest podjęcie wysiłku wypracowania koncepcji angażowania się w turystykę, ponieważ sam fakt potrzeby takiej aktywności nie budzi wątpliwości.

Zwiększanie jakości wniosków odbywa się dwoma metodami. Pierwszy to szkolenia dla wnioskodawców oraz indywidualne doradztwo. Wnioskodawcy wysoko cenią sobie jakość doradztwa i deklarują, że stanowi dla nich ważny czynnik zdobywania wiedzy i kształtowania wniosku. Niestety ogólne skomplikowanie wniosku powoduje, że część wnioskodawców korzysta z zewnętrznych ekspertów co pozytywnie wpływa na formalną jakość wniosku, ale nie sprzyja jakości merytorycznej. Drugą metodą poprawy jakości wniosków jest ich selekcja. Rada LGD, postępując się kryteriami wyboru operacji rozstrzyga, które z wniosków są lepsze i bardziej rokują pozytywnym zakończeniem. To od decyzji członków Rady zależy, które wnioski dostaną szansę na realizację i w konsekwencji przysłużą się osiągnięciu wskaźników zapisanych w LSR. Zmiany zastosowane w kryteriach wyboru operacji w zdecydowany sposób zwiększyły jakość wniosków i, w konsekwencji, poprawiły ich realizowalność. Niemniej ciągła dbałość o jakość kryteriów jest jednym z najważniejszych zadań władz LGD.

W statucie LGD biuro nie jest organem Stowarzyszenia, ale w praktyce pełni w nim kluczową rolę. Przede wszystkim organizuje i przeprowadza nabory wniosków. Przed naborami pracownicy biura udzielają bezpłatnego doradztwa, prowadzą spotkania informacyjne i szkolenia. Wspierają Radę LGD w procesie weryfikacji i oceny wniosków i zajmują się całą dokumentacją naboru. Prowadzą animację lokalną aktywizując społeczność. Realizują projekty współpracy, odpowiadają za szkolenia i wspierają organizacyjnie działania Zarządu i WZC. Szeroki zakres obowiązków wypełniany jest bardzo sumiennie co nie zostało niezauważone przez wnioskodawców i szeregowych członków LGD. We wszystkich poddanych ocenie aspektów funkcjonowania biura dominują bardzo pozytywne opinie. Rekomendacją dla władz LGD jest szczególna dbałość o warunki pracy wszystkich pracowników biura Stowarzyszenia.

Z kolei utrudnieniem pracy całego LGD jest wszechobecna biurokracja. Dotyczy ona wnioskodawców, którzy na etapie kompletowania wniosku muszą gromadzić wiele załączników w wersji oryginalnej, a sam wniosek z pewnością nie może być uznany za przyjazny. Efektem zbiurokratyzowania procedur jest wydłużanie czasu weryfikacji operacji, co widoczne jest w terminach w jakich z tym zadaniem radzi sobie Urząd Marszałkowski. Nawet zaangażowanie i sprawna praca urzędników tam zatrudnionych nie jest w stanie przezwyciężyć ilości obowiązków administracyjnych. W przypadku LGD, konieczność obsługi dokumentacji powoduje, że kurczy się czas pracowników na realizację bardziej społecznie potrzebnych działań jak animacja lokalna i aktywizacja mieszkańców. Rekomendacja

uproszczenia dokumentacji i skrócenia procedur nie jest kierowana do LGD, ale nie może być w tym dokumencie pominięta.

Ewaluacja końcowa wymagała od wszystkich członków Stowarzyszenia wyjątkowej pracy. Krótki czas realizacji badań sprzyjał kumulowaniu działań. Niemniej wsparcie i zaangażowanie władz LGD, pracowników i członków LGD zapewniło sukces realizacji wszystkich założonych działań. Na koniec należy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy wnieśli wkład w powstanie tego opracowania, czy to poprzez przygotowanie dokumentów, zestawień, uczestnictwo w wywiadach grupowych i indywidualnych, czy też poprzez wypełnianie anonimowych ankiet.

8. Spis tabel i wykresów

Wykresy

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin.....	12
Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?	21
Wykres 3. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”? ...	22
Wykres 4. Ocena gminy na wymiarach	23
Wykres 5. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy.....	24
Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?	25
Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?	25
Wykres 8. Powody zmiany miejsca zamieszkania	26
Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	26
Wykres 10. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?.....	27
Wykres 11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	28
Wykres 11. Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?.....	28
Wykres 12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?	29
Wykres 13. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? 30	
Wykres 14. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD	31
Wykres 15. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD	32
Wykres 16. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach ...	33
Wykres 17. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?.....	34
Wykres 18. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?	35

Wykres 19. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?	36
Wykres 20. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?	37
Wykres 21. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:.....	38
Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?	39
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?	39
Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?	40
Wykres 25. Czy zna Pan/i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Partnerstwo w rozwoju"?	43
Wykres 26. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?	44
Wykres 27. Realizacja finansowa w PLN	47

Tabele

Tabela 1. Ludność ogółem	14
Tabela 2. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zewnętrznym	15
Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	15
Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego	16
Tabela 5. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotych).....	16
Tabela 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności....	17
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem	17
Tabela 8. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności.....	18
Tabela 9. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.....	18
Tabela 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców 19	
Tabela 11. Biblioteki publiczne i filie	20
Tabela 12. Bezrobotni zarejestrowani ogółem.....	20

Tabela 13. Doradztwo w liczbach	41
Tabela 14. Szkolenia pracowników i członków organów LGD.....	41
Tabela 15. Spotkania organów LGD.....	43
Tabela 16. Postęp rzeczowy – stan na 31.12.2021 r.	45

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Narzędzia badawcze

9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:

1. Jak wnioskodawca dowiedział się o konkursie, skąd pochodzi wiedza o LGD i jak jest ona znacząca;
2. Pomysł na projekt - skąd pochodził, czy ktoś pomagał w konceptualizacji, czy wynajmowano firmę lub osobę do pomocy w opracowaniu wniosku;
3. Zakres pomocy ze strony LGD, doświadczenia związane z doradztwem;
4. Znajomość wniosku i procedury, trudności z wypełnianiem wniosku;
5. Ocena wniosku w LGD, doświadczenia i opinie o kryteriach oraz ocenie przez Radę LGD;
6. Proces administracyjny po dokonaniu wyboru operacji do dofinansowania;
7. Ogólna ocena kontaktów z LGD w czasie opracowania wniosku, oceny i wyboru oraz realizacji
8. Podejście kontrfaktyczne: czy jeszcze raz spróbowałby wnioskować do LGD;
9. Podejście kontrfaktyczne: czy zrealizował pomysł mimo braku dofinansowania (dla osób, które nie uzyskały dofinansowania)
10. Podsumowanie i ogólne opinie o trudnościach i dobrych stronach procesu.

9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:

1. Czy w Pana/Pani gminie ludzie są aktywni. Czy jest dużo organizacji pozarządowych?
 - a. Czy działania LGD w jakiś sposób wpływają na rozwój aktywności społecznej mieszkańców (kapitału społecznego)?
2. Czy ludzie są w tej gminie przedsiębiorczy. Czy dla rozwoju obszaru lepsze są środki na podejmowanie czy na rozwój działalności gospodarczej?
3. A jak już rozmawiamy o ludziach, którzy tu mieszkają. W jakiej grupie należałoby szukać ludzi, którzy sobie nagorzej radzą. Takich którzy wymagają najpilniejszej pomocy? (młodzież, seniorzy, niepełnosprawni)
4. Jeśli chodzi o kulturę i turystykę. Czy działania LGD jakoś wpłynęły na rozwój obszaru w tej dziedzinie?
5. Przejdźmy teraz do tego jak działa LGD. Jak wygląda komunikacja i współpraca pomiędzy gminami a LGD.
6. Czy ta współpraca pozwala działać efektywnie? Jak duży wpływ na to co robi i jak działa LGD mają władarze gmin partnerskich?
7. Czy LGD dobrze widać w gminach. Czy pojawia się na dożynkach, organizuje konkursy, wyjazdy. Czy mieszkańcy wiedzą, że taka organizacja działa tu na obszarze.
8. W czym należałoby szukać największej zalety istnienia LGD?
9. Czy jest coś co można by poprawić w działaniach LGD?

9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD

Ocena funkcjonowania LGD

Szanowni Państwo,

głównym celem funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 opracowanej wspólnie z mieszkańcami naszego regionu. Strategia ta realizowana jest przez szereg przedsięwzięć, których zadaniem jest rozwiązywanie potrzeb mieszkańców.

W ramach podsumowań wdrażania programu oraz wypełniając zapisy zawarte w Strategii przygotowaliśmy ankietę. Zarówno podczas tworzenia dokumentu jak i teraz Państwa zdanie jest dla nas niezmiernie istotne.

Wszystkie dane pozyskane w ramach tej ankiety będą traktowane poufnie, a analizy dotyczyć będą jedynie uogólnionych opinii.

Prezes LGD

1. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? LGD działa:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Bardzo dobrze
2. Raczej dobrze
3. I dobrze i źle
4. Raczej źle
5. Bardzo źle
6. Trudno powiedzieć

2. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Godziny pracy biura LGD są dogodne dla klientów				

2.	Strona internetowa zawiera aktualne informacje				
3.	Odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura LGD				
4.	Łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami biura LGD				

3. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Pracownicy mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy				
2.	Pracownicy z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki				
3.	Pracownicy udzielają rzetelnych informacji i porad				
4.	Pracownicy są mili i uprzejmi				

4. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Raczej dobrze	I dobrze i źle	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
1.	prowadzenie doradztwa						
2.	organizacja naborów wniosków						
3.	pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych						
4.	informowanie członków LGD o funkcjonowaniu LGD						
5.	prowadzenie działań informacyjnych i						

	promocyjnych dla mieszkańców						
6.	współpraca z innymi LGD						

5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 najważniejsze kanały pozyskiwania informacji**

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Bezpośrednie kontakty z Władzami LGD
2. Bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura
3. Walne zebranie członków
4. Oficjalna strona internetowa LGD
5. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w miejscowościach na terenie LGD
6. Portale społecznościowe
7. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów (warsztaty, imprezy)
8. Informacja bezpośrednia w siedzibie (biurze) LGD
9. Inne sposoby. Jakie?

6. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Ankieta papierowa
2. Ankieta elektroniczna
3. Kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD
4. Kontakt mailowy
5. Kontakt telefoniczny
6. Kontakt poprzez portal społecznościowy (np. czat z pracownikiem LGD)
7. Panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań (możliwość zadawania pytań, zgłaszania uwag)
8. Inny, jaki?

7. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? **Proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze źródła.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Z własnego doświadczenia
2. Z rozmów z mieszkańcami
3. Z rozmów z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych itp.
4. Z mediów (lokalna prasa, telewizja, radio)
5. Z Internetu (portale, wortale, fora dyskusyjne)
6. Z badań społecznych i analiz gospodarczych
7. Z innych źródeł (jakich?)

8. Czy nabory wniosków ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Idealnie wpisywały się w potrzeby mieszkańców
2. W większości przypadków wpisywały się w potrzeby mieszkańców
3. Często mijają się z potrzebami mieszkańców
4. Prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby mieszkańców
5. Trudno powiedzieć

9. Jakie są najważniejsze problemy społeczne mieszkańców regionu (Pana/Pani gminy)? Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

10. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	I tak i nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie dotyczy
1.	Związane z potrzebą zakładania i rozwijania działalności gospodarczej						
2.	Związane z potrzebą rozwoju						

	infrastruktury społecznej i kulturalnej (np. świetlice wiejskie, place zabaw dla dzieci)						
3.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej (np. boiska, siłownie zewnętrzne, altany)						
4.	Związane z potrzebą rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (np. warsztaty, spotkania, pikniki, szkolenia)						
5.	Związane z potrzebą zachowania dziedzictwa lokalnego						
6.	Związane z potrzebą promocji obszaru objętego LSR						

11. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie
5. Trudno powiedzieć

12. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak, inne projekty byłyby bardziej efektywne

2. Zastosowanie innych projektów dałoby podobne rezultaty
3. Nie, inne projekty byłyby mniej efektywne
4. Trudno powiedzieć

13. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. LGD powinna ograniczyć się do założeń Lokalnej Strategii Rozwoju
2. LGD powinna podejmować również wyzwania wykraczające poza LSR
3. Trudno powiedzieć

14. Co jeszcze mogła by zrobić LGD, aby skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne?

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę o podanie kilku informacji o sobie, wyłącznie w celach statystycznych

15. W której gminie Pan(i) mieszka?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Wolin
2. Gmina Golczewo
3. Gmina Świerzno
4. Gmina Międzyzdroje
5. Gmina Dziwnów
6. Gmina Kamień Pomorski

16. Płeć

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

17. Do jakiej kategorii wiekowej może się Pan(i) zaliczyć?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. od 18 do 24 lat
3. od 25 do 34 lat
4. od 35 do 50 lat
5. więcej niż 50 lat

18. Jestem:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Rolnikiem
2. Członkiem organizacji społecznej (stowarzyszenie, fundacja, związek zawodowy, klub sportowy)
3. Przedsiębiorcą
4. Członkiem środowiska (grupy) bez osobowości prawnej (koło gospodyń wiejskich, zespół ludowy, koło wędkarskie, koło hobbystów i inne)
5. Reprezentantem podmiotu z sektora publicznego (gmina, dom kultury, zakład opieki zdrowotnej)
6. Żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

[9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD](#)

Poziom satysfakcji mieszkańców

Zapraszamy Państwa – mieszkańców naszego regionu do wyrażenia opinii na temat warunków życia w naszej gminie. Ankieta jest anonimowa a jej wyniki posłużą wyłącznie temu, aby dostosować Lokalną Strategię Rozwoju do potrzeb mieszkańców i regionu.

1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

2. 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

3. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
1.	Atrakcyjności turystycznej						

2.	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
3.	Infrastruktury i oferty kulturalnej						
4.	Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						
5.	Infrastruktury drogowej						
6.	Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
7.	Tożsamości mieszkańców z regionem						
8.	Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
9.	Działań na rzecz bezrobotnych						
10.	Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
11.	Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
12.	Działań na rzecz kobiet						
13.	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						
14.	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

4. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem
1.	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych w gminie (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)					
2.	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam(a) albo w ramach grupy, do której należę)					

3.	Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)					
4.	Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)					
5.	Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)					
6.	Jestem członkiem rady/komitegu (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)					
7.	Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy					
8.	Potrafię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy					
9.	Na terenie mojej gminy mogę rozwijać się zawodowo					
10.	W mojej gminie powstaje wiele firm					
11.	W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy					
12.	Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych					

5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak
2. nie

7. Jakie są powody?

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Trudny dostęp do edukacji
2. Trudny dostęp do instytucji kultury
3. Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi
4. Brak perspektyw zawodowych
5. Powody osobiste/ rodzinne
6. Inne (jakie?)

8. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

9. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Ani tak, ani nie
3. Nie

10. 8. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

11. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Trudno powiedzieć
3. Nie

12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? (Prosimy o zaznaczenie „x” trzech najważniejszych)

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki
2. Infrastruktura i oferta kulturalna
3. Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna
4. Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)
5. Infrastruktura drogowa
6. Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)
7. Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem
8. Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców
9. Warunki życia osób niepełnosprawnych
10. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
11. Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem
12. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby przed 34 rokiem życia

13. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia
14. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez kobiety
15. Działania ułatwiające założenia i prowadzenia działalności gospodarczej

13. Czy zna Pan/i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Partnerstwo w rozwoju"?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak znam, słyszałam/em
2. Nie znam, nie słyszałam/em

14. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. od znajomych, sąsiadów
2. w instytucji (urząd, szkoła)
3. z lokalnej prasy
4. widziałem/am działania LGD
5. uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie

15. Status na rynku pracy:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą
2. Zatrudniony/a w rolnictwie
3. Zatrudniony/a poza rolnictwem
4. Uczący się/studiujący
5. Osoba bezrobotna
6. Inny typ, jaki?

16. Płeć:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta

2. Mężczyzna

17. Niepełnosprawność:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności
2. Osoba pełnosprawna

18. Wykształcenie:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. policealne
5. licencjat, inżynier
6. wyższe magisterskie
7. inne

19. Wielkość gospodarstwa rolnego:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. nie posiadam gospodarstwa rolnego
2. do 5 ha
3. 6-10 ha
4. 11-20 ha
5. 21-50 ha
6. >50 ha

20. Wiek

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. 18 do 24 lat
3. 25-34 lat
4. 35-50 lat
5. >50 lat

21. Miejsce zamieszkania:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Wolin
2. Gmina Golczewo
3. Gmina Świerzno
4. Gmina Międzyzdroje
5. Gmina Dziwnów
6. Gmina Kamień Pomorski
7. Inna gmina

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

1. Wprowadzenie
 - a. Przedstawienie moderatora, opisanie celu badania, anonimowości uzyskanych odpowiedzi, konieczność nagrywania wywiadu z uwagi na późniejszą analizę wyników
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
 - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
6. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
 - a. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
7. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwala na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jak jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Zakończenie spotkania

Czas trwania 120 minut